

XXXIII. évfolyam

3. szám

2023. március 29.

NÓGRÁD VÁRMEGYE ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÖZLÖNYE

A KÖZGYŰLÉS

2023. III. 29-ÉN TARTOTT ÜLÉSÉN HOZOTT
HATÁROZATA

NÓGRÁD VÁRMEGYEI ÖNKORMÁNYZATI
HIVATAL
3100 Salgótarján, Rákóczi út 36.

SZÁM

TÁRGY

OLDAL

A KÖZGYŰLÉS HATÁROZATA

12/2023. (III. 29.) Kgy. h.

Nógrád Vármegye Integrált Területi Programja 2021-2027 (3.0) elfogadása

2

A KÖZGYŰLÉS HATÁROZATA

NÓGRÁD VÁRMEGYE ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÖZGYŰLÉSE

12/2023. (III. 29.) Kgy.

Tárgy: Nógrád Vármegye Integrált Területi Programja
2021-2027 (3.0) elfogadása

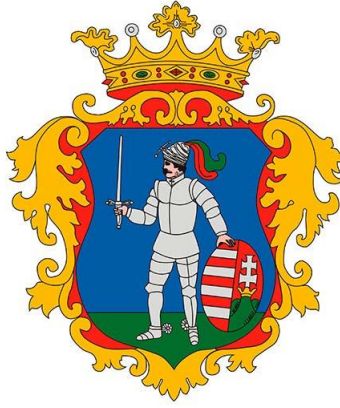
HATÁROZATA

1. A Nógrád Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése elfogadja – a Miniszterelnökség Területfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkársága (a továbbiakban: Irányító Hatóság) által minőségbiztosítással ellátott – Nógrád Vármegye Integrált Területi Programja 2021-2027 (3.0) című dokumentumot, a határozat melléklete szerinti tartalommal.
2. A közgyűlés felkéri elnökét és a vármegye jegyzőjét, hogy gondoskodjon a fenti dokumentumnak az Irányító Hatóság részére történő megküldéséről.
Határidő: soron kívül
Felelős: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke
Dr. Bagó József, a vármegye jegyzője
3. A közgyűlés felkéri elnökét és a vármegye jegyzőjét, hogy gondoskodjon a fenti dokumentum szükség szerinti felülvizsgálatáról, az indokoltá vált módosítások átvezetéséről, közgyűlés elé terjesztéséről.
Határidő: értelemszerűen
Felelős: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke
Dr. Bagó József, a vármegye jegyzője

Salgótarján, 2023. március 29.

Skuczi Nándor s.k.
Nógrád Vármegye
Közgyűlésének elnöke

Dr. Bagó József s.k.
Nógrád Vármegye Jegyzője

NÓGRÁD VÁRMEGYE INTEGRÁLT TERÜLETI PROGRAMJA 2021-2027

KÉSZÜLT: 2023-ban a Miniszterelnökség útmutatója alapján

Nógrád vármegye Integrált Területi Programja 2021-2027

3.0

<i>Cím</i>	<i>Nógrád vármegye Integrált Területi Programja</i>
<i>Verzió</i>	3.0
<i>Vármegyei közgyűlési határozat száma és dátuma</i>	
<i>Kormánydöntés határozatszáma / IH jóváhagyó levél iktatószáma és dátuma:</i>	1658/2021. (IX. 24.) Korm. határozat 2021. szeptember 24.
<i>Finanszírozó operatív program:</i>	<i>Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP_Plusz)</i>
<i>Érintett földrajzi terület:</i>	<i>Nógrád vármegye</i>

<i>ITP felelős szervezet:</i>	<i>Nógrád Vármegye Önkormányzata</i>
<i>ITP felelős szervezet kapcsolattartó:</i>	<i>Lőrincz Gyula területfejlesztési és területrendezési osztályvezető</i> <i>lorincz.gyula@nograd.hu / 06-32-522-541</i>
<i>ITP felelős szervezet címe:</i>	<i>3100 Salgótarján, Rákóczi u. 36.</i>

Salgótarján, 2023. március

Tartalom

0. Verziókövetés	4
1. Az Integrált területi program (ITP 2021-27) viszonya a területfejlesztési program céljaihoz	6
2. A vármegye külső területi kapcsolatrendszerének vizsgálata	11
3. A várvármegye belső területi kapcsolatrendszerének vizsgálata	13
4. Az ITP 2021-27 fejlesztési célterületeinek kijelölése - A vármegyei forrásfelhasználási módok	14
4.1. Az ERFA 11. cikk alapján kiemelt városok forrásfelhasználási módja	14
4.2. Egyéb forrásfelhasználási mód	16
4.3. Kiemelt kedvezményezett forrásfelhasználási módja	17
4.4. Forrásösszesítés	19
5. A projektkiválasztás az ITP 2021-27 alapján - településdifferenciálás	23
5.1. Általános területi preferencia	23
5.2. Gazdaságfejlesztési preferencia	23
5.3. Turizmusfejlesztési preferencia	23
6. A Területi Kiválasztási Kritérium Rendszer szükségessége és kapcsolata az ITP 2021-27 dokumentummal	26
6.1. A vármegyei döntéshozatal rendszere	26
6.1.1. A döntéselőkészítés folyamata	26
6.1.2. A döntéshozatal folyamata	26
6.2. A vármegye által meghatározott kiválasztási kritériumok és azok kiválasztásának indoka	27
7. Az ITP 2021-27 monitoringja és indikátorvállalásai	30
8. Az ITP 2021-27 ütemezése	32

0. Verziókövetés

Jelen fejezetben az ITP 2021-27 első, kormány általi elfogadást követő változásokat ismertetjük időről időre, hogy milyen okból és milyen jellegű változások történtek az előző elfogadott verzióhoz képest, ezek a módosítások milyen okokra vezethetők vissza.

A 2021-2027 időszakra vonatkozó ITP első változatát az Ex Ante Tanácsadói Iroda Kft. készítette el.

A módosítások elfogadását követően az ITP 2021-27 dokumentumot új verziószámmal szükséges ellátni. A kormány által első alkalommal elfogadott ITP 2021-27 dokumentum viseli az 1.0 verziószámot. Amennyiben ezt követően olyan módosítás történik a dokumentumban, amely nem igényel kormánydöntést, csak az Irányító Hatóság jóváhagyását, abban az esetben a verziószám második számjegyét szükséges csak folytatólagos számozás mentén eggyel növelni. A verziószám első számjegye akkor emelkedik egyet, amikor új kormánydöntés születik a módosított ITP 2021-27 dokumentumról. Két kormánydöntés között csak a verziószám második számjegye változhat.

A 2.0 verzióban szereplő ITP módosítás főbb okai az alábbiak voltak:

- 2022. február 23-án jelent meg, a „2021–2027 időszakra vonatkozó Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz pénzügyi keretének területi felosztásáról” szóló 1086/2022. (II. 23.) Korm. határozat, amely a vármegye forrásösszegének emelkedését tartalmazza, az ITP 1.0 verzióban megjelenítetthez képest.
- Változott az operatív program ERFA és ESZA Plusz alapok egymáshoz viszonyított aránya. Ebből adódóan csökkentésre került a TOP_Plusz-3.1.1-21 „Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések” és TOP_Plusz-3.1.3-21 „Helyi humán fejlesztések” című felhívások keretösszege. Az átcsoportosításra kerülő (ESZA+) forrás a korábban TOP_Plusz-3.3.4-21 jelenleg TOP_Plusz-3.3.3-21 „Köznevelési infrastruktúra fejlesztése” című felhíváson (ERFA) kerül felhasználásra.
- Az előző bekezdésben jelölt változások kihatással voltak a fenntartható városfejlesztési eszköz hasonló fejlesztési területeire. Csökkent az egyes városok TOP Plusz 3.2.1 „Fenntartható humán fejlesztések” kerete, míg ugyanezzel az összeggel megemelkedett a korábban TOP_Plusz-3.3.3-21, jelenleg TOP-Plusz-3.4.1 „Fenntartható humán infrastruktúra” kerete, amely növekményből kötelezően a közoktatási intézmények fejlesztését kell finanszírozni. Az 1. prioritáson is történt forrásátcsoportosítás a fenntartható városfejlesztési eszköz vonatkozásában, ezen változások mindegyike ITP módosítás keretei között rendezendő.
- a korábbi TOP_Plusz-1.1.2, jelenleg TOP_Plusz-6.1.2 konstrukció számú, 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése” című, és a TOP_Plusz-2.1.1-21 „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítései” c. felhívás esetében többlet forrás bevonásával módosult a felhívások keretösszege. Utóbbi felhasználhatósága kizárólag gyógyfürdők (fürdők) energetikai fejlesztésére fordítható
- A TOP Plusz két új felhívással, a korábbi TOP_Plusz-1.1.4 jelenleg TOP_Plusz-6.1.4 „Aktív turizmus fejlesztése” és a korábbi TOP_Plusz-3.3.4- jelenleg TOP_Plusz-3.3.3 „Köznevelési infrastruktúra fejlesztése” cíművel bővült
- A TOP_Plusz-3.3.3- „Köznevelési infrastruktúra fejlesztése” című felhívással összefüggésben, a kiemelt kedvezményezett kör kibővült a Tankerületi Központokkal.

A 3.0 verzió készítésének indoka, hogy az Európai Bizottság a TOP Plusz dokumentumot módosításokkal, változtatásokkal fogadta el 2022. év végén, amelynek főbb kihatásai az ITP-re az alábbiak:

- A TOP Plusz 1.1 intézkedésből önálló prioritás jött létre TOP Plusz 6. prioritási tengelyként. A prioritások új megnevezése: 1. prioritás: Élhető vármegye; 6. prioritás: Versenyképes vármegye. Továbbá az 1. prioritás új felhívással bővült TOP_Plusz-1.1.1 „Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás” címmel.

- A TOP Plusz vármegyékre jutó indikatív forráskeretének legalább 65%-át a legkevésbé fejlett négy régióban szükséges felhasználni.
- A TOP Plusz vármegyékre jutó indikatív forráskeret legalább 10%-át a komplex programmal fejlesztendő járásokban (36 db LHH járás) szükséges felhasználni.
- A 4 és 5 számjegyű, állami tulajdonban lévő közutak fejlesztésére a TOP Plusz 1. és 6. prioritások együttes keretösszegének legfeljebb 15%-a fordítható.
- A program a 36 db komplex programmal fejlesztendő járás területén megvalósuló beruházások támogatására fordítja az alap- és középfokú köznevelési intézmények, valamint a helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztésére tervezett, TOP Plusz keretösszeg legalább 15%-át.
- A TOP Plusz további két új felhívással, a TOP_Plusz-1.2.4 „Szegregált városi területekről integrált területekre költözés támogatása (PILOT)” és a TOP_Plusz-2.1.3 „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (kombinált)” cíművel bővült.
- Az átalakított struktúra miatt egyes felhívások kódszámai megváltoztak.

Magyarország Alaptörvényének 11. módosítása tartalmazza az ország területi tagozódására vonatkozó rendelkezések megváltoztatását is; a történelmi hagyományokra, a történeti alkotmányunk vívmányaira való tekintettel a 4. cikk pontjai szerint a „megyékre” szövegrész helyébe a „vármegyékre” szöveg lépett.

1. Az Integrált területi program (ITP 2021-27) viszonya a területfejlesztési program céljaihoz

Nógrád vármegye 2021-2027 időszakra szóló Területfejlesztési Programja 2021. márciusában készült el és 2021. június 16-án miniszteri jóváhagyással került elfogadásra.

Nógrád vármegye 2030-ra megfogalmazott jövőképe egy ZÖLD NÓGRÁD MEGYÉT vizionál. Ez alatt egy olyan egészséges, tiszta, komfortos lakó-, pihenő és gazdasági környezetet értünk, melynek állapota hosszútávon fenntartható.

Nógrád megye Területfejlesztési Koncepciójának (2021-2027) javaslattevő fejezete rávilágít, hogy az elmúlt évek jól látható fejlődési folyamatot tükröznek, azonban a felzárkóztatás stratégiák nem voltak elegendők ahhoz, hogy a megye gazdasági-társadalmi helyzete jelentős javulást mutasson, az elért fejlődési ütemmel a vármegye nem tudja utolérni az ország átlagos mutatóival rendelkező térségeit sem. A gazdasági aktivitás jelentős mértékben nem fokozódott, a kedvező gazdasági folyamatok ellenére az egy főre eső GDP vonatkozásában a vármegye gyengén teljesít. Ezért a TOP_PLUSZ forrásainak bevonásával lehetőség kínálkozik a helyi gazdaságfejlesztés kiaknázására és az utak fejlesztésére, továbbá közvetve a bölcsődei fejlesztésekre. A foglalkoztatás javulása pozitív változást mutat az elmúlt időszakban, a további szintentartáshoz és fejlődéshez a foglalkoztatási-gazdasági együttműködések jó lehetőséget teremtenek. A vármegye aprófalvas településszerkezetéből adódóan szükséges a települések önálló funkciójának, szolgáltatásának megtartása, ezek fejlesztésére élhető település, egészségügyi és szociális fejlesztések és energetikai korszerűsítés kiváló opcióként lehetőséget biztosít. Az utóbbival pedig a klímatudatosság is előtérbe kerül, mely Nógrád vármegye esetében karakterként megjelenik, a kedvező környezeti és klímatis adottságokkal, gazdag természeti és kulturális örökséggel. A vármegyén belül leszakadó pozícióban továbbra is a komplex programmal fejlesztendő Szécsényi járás található, A foglalkoztatási gondok nem csak a munkahelyek hiányából, hanem az alacsonyan képzett lakosságból is adódnak, ebből következően gazdaságélénkítésre és humán fejlesztési beavatkozásokra is szükség van. Ebben a helyzetben a program offenzív fejlesztési logikára tesz javaslatot, amely az erősségekre és a lehetőségekre alapoz egy tematikusan felépített célrendszer mentén. A program célrendszerét és logikai összefüggéseit az alábbi ábra ismerteti:

1. ÁBRA: NÓGRÁD VÁRMEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJÁNAK CÉLRENDSZERE

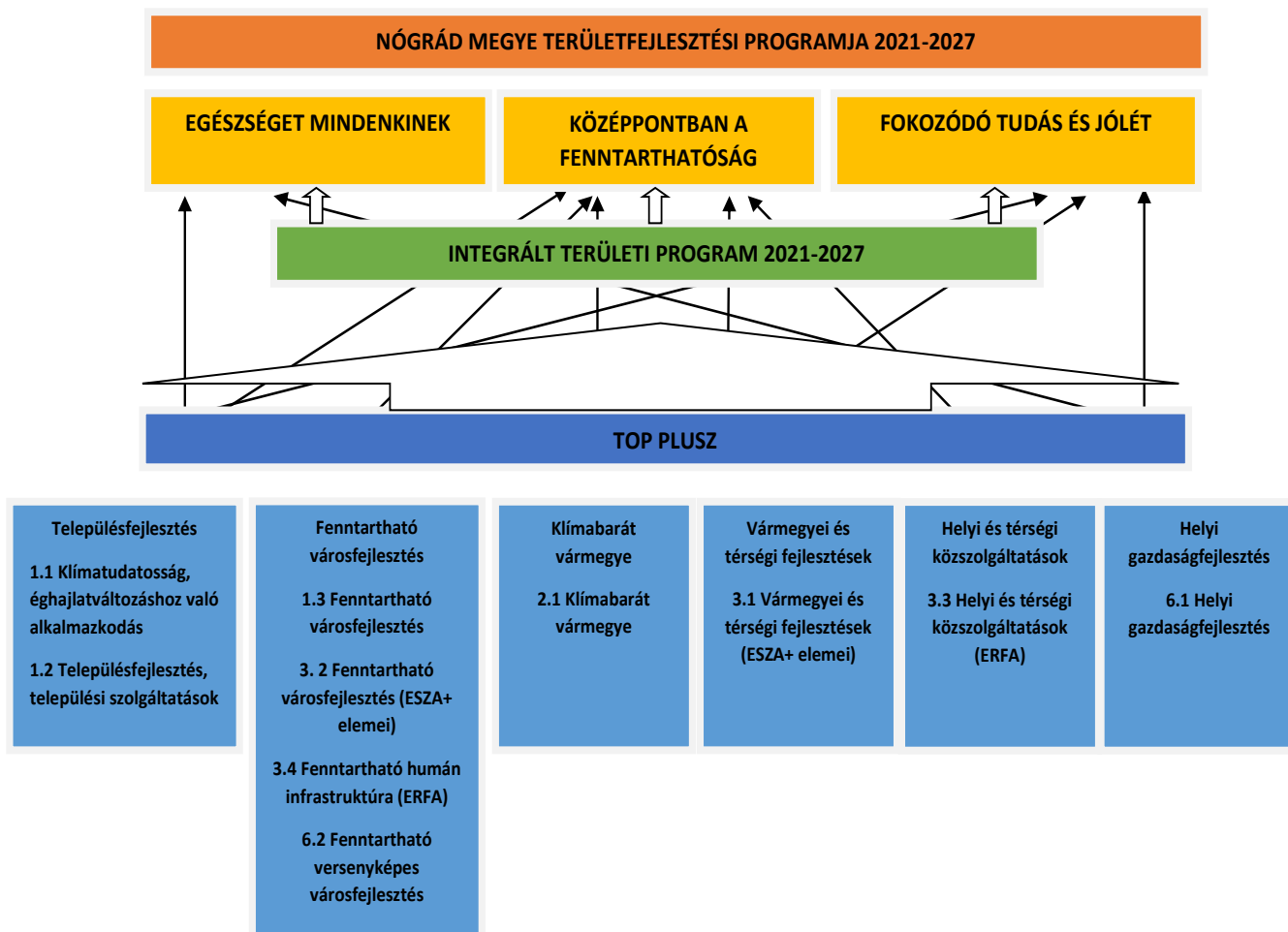
Nógrád vármegye területfejlesztési programja a kitűzött célok megvalósítása érdekében öt prioritást jelölt ki. A program prioritásait, intézkedéseit, illetve az intézkedések vármegyei fő célterületeit az alábbi táblázat foglalja össze:

PRIORITÁS / INTÉZKEDÉS	CÉLTERÜLET
1. PRIORITÁS: Népesség minőségi gyarapodása	
1.1. intézkedés: Hátrányos helyzetű célcsoportok foglalkoztathatóságát javító képzési és humán fejlesztési programok	Teljes vármegye
1.2. intézkedés: Munkavállalók képzési programja	Teljes vármegye
1.3. intézkedés: Szociális városrehabilitációhoz és telep programhoz kapcsolódó életvitel-beli és mentális támogatás, képzés	Teljes vármegye
1.4. intézkedés: Helybe hozott egészségügyi szűrőprogramok	Teljes vármegye
1.5. intézkedés: Tehetséggondozás és pályaaorientáció vármegyei hálózatának fejlesztése	Teljes vármegye
1.6. intézkedés: Digitális tudás fejlesztése	Teljes vármegye
1.7. intézkedés: Új és fejlesztendő gazdasági ágazatok szakképzési feltételeinek javítása	Teljes vármegye
1.9. intézkedés: Gazdaságilag aktív polgárok letelepedésének ösztönzése	Teljes vármegye

2. PRIORITÁS: Növekvő versenyképességű gazdaság	
2.1. intézkedés: Helyi vállalkozások versenyképességének növelése	Teljes vármegye
2.2. intézkedés: Helyi vállalkozások innovációs képességének javítása és kapacitásainak bővítése	Teljes vármegye
2.3. intézkedés: Mezőgazdasági és élelmiszeripari kisüzemek létrehozásának és fejlesztéseinek támogatása	Teljes vármegye
2.4. intézkedés: Új vállalkozások létrejöttének támogatása	Teljes vármegye
2.5. intézkedés: Kiemelt vármegyei ágazatokat támogató alap	Teljes vármegye
2.6. intézkedés: Vállalkozások termelési, szolgáltatási, innovációs és értékesítési együttműködéseinek ösztönzése	Teljes vármegye
2.7. intézkedés: Körforgásos gazdaság fejlesztéseinek támogatása	Teljes vármegye
2.8. intézkedés: Kiemelt vármegyei turisztikai ágazatok fejlesztéseinek támogatása	Teljes vármegye
2.9. intézkedés: Gazdaságfejlesztési és innovációs ökoszisztéma fejlesztése	Teljes vármegye
3. PRIORITÁS: Környezeti állapot javítása, Nógrád zöld jellegének erősítése	
3.1. intézkedés: Nógrádi települések klímabarát fejlesztései	Teljes vármegye
3.2. intézkedés: Épületek energetikai korszerűsítése a településeken	Teljes vármegye
3.3. intézkedés: Közműhálózat-fejlesztések a nógrádi településeken	Teljes vármegye
3.4. intézkedés: Elektromobilitás fokozása a közösségi közlekedésben és a turizmusban	Teljes vármegye
3.5. intézkedés: Megújuló energia helyi termelésének bővítése	Teljes vármegye
3.6. intézkedés: Természeti környezet állapotának javítása a településeken kívül	Teljes vármegye
4. PRIORITÁS: Marasztaló, vállalkozóbarát élettér	
4.1. intézkedés: Települési humán infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése	Teljes vármegye
4.2. intézkedés: Fenntartható vármegyei közlekedésfejlesztés	Teljes vármegye
4.3. intézkedés: Térségközpontok megközelítését szolgáló közlekedési fejlesztések	Teljes vármegye
4.4. intézkedés: Okos és Z-generációt vonzó megoldások elterjesztése a településeken	Teljes vármegye
4.5. intézkedés: Üzleti infrastruktúrák bővítése	Teljes vármegye
5. PRIORITÁS: Hátrányos helyzetű települések és a megyeszékhely leszakadásának megállítása	
5.1. intézkedés: Salgótarján urbanisztikai megújulása	Salgótarján Megyei Jogú Város
5.2. intézkedés: Salgótarján bekapcsolása a nemzetközi sportéletbe	Salgótarján Megyei Jogú Város
5.3. intézkedés: Hajtástechnológiai Tudományos és Technológiai Park létrehozása Salgótarjánban	Salgótarján Megyei Jogú Város
5.4. intézkedés: Salgótarján második értelmiségvonzó programja	Salgótarján Megyei Jogú Város
5.5. intézkedés: Szécsényi járás szociális gazdaságfejlesztési programja	Szécsényi járás
5.6. intézkedés: Mezőgazdasági és élelmiszeripari vállalkozások ösztönzése a Szécsényi járásban	Szécsényi járás

1. TÁBLÁZAT: NÓGRÁD VÁRMEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJÁNAK PRIORITÁSAI ÉS INTÉZKEDÉSEI

A vármegyei Integrált Területi Program szorosan illeszkedik az alapjául szolgáló vármegyei területfejlesztési programhoz, annak megvalósulását segíti elő a finanszírozást részben biztosító TOP Plusz vonatkozásában. Vagyis a vármegyei ITP szerepe, hogy metszetét adja a két dokumentumban szereplő fejlesztési prioritásoknak, bemutatva azt, hogy a 2. ábrában szereplő intézkedések megvalósulásához mely TOP Plusz intézkedések indikatív forrásai járulhatnak hozzá. Ezt a logikai összefüggést, illetve a két dokumentum céljainak illeszkedését az alábbi ábra szemlélteti:

2. ÁBRA: A TOP PLUSZ HOZZÁJÁRULÁSA A VÁRMEGYEI TERÜLETFEJLESZTÉSI CÉLOK MEGVALÓSULÁSÁHOZ

Az Integrált Területi Program összeállítása két lépésben történt. Az **előkészítés fázisában** elemeztük a vármegye általános helyzetét, alkalmazva a területfejlesztési koncepció és program készítése során használt statisztikai elemzéseket, egyéb stratégiákból átemelt megállapításokat. A második, **tervezési fázisban** meghatároztuk a fejlesztési irányokat a TOP Plusz szakmai tartalma alapján.

A dokumentum készítése során figyelembe vettük a vármegye területfejlesztési koncepció és program – Partnerségi Terv alapján elvégzett - társadalmasítása során beérkezett véleményeket, javaslatokat. Mivel az ITP tartalma kizárólag a TOP Plusz keretében tervezett projekteket érinti, Nógrád Vármegye Önkormányzata 2020. októberében a vármegye települései körében előzetesen felmérte a 2021-2027 időszak fejlesztési igényeit. Az önkormányzat - a járványhelyzetre figyelemmel - elektronikus levélben kereste meg az összes Nógrád vármegyei települési önkormányzatot és kérte adatszolgáltatásukat a 2021-2027 időszakban megvalósítani kívánt fejlesztéseikről. A megkeresés elsősorban a TOP-ban

(2014-2020) támogatott tevékenységekre koncentrált. Annak ismeretében, hogy a 2021-2027-re vonatkozó területi operatív program még nem volt véglegesítve, és az Európai Unióval folyamatban voltak a tárgyalások, az előzetesen rendelkezésre álló információk alapján határozta meg az önkormányzat azokat a fejlesztési irányokat és felhívásokat, amelyek a következő támogatási időszakban nagy valószínűséggel meg fognak jelenni a TOP Plusz-ban.

Nem zárta ki azonban annak lehetőségét, hogy a települési önkormányzatok olyan fejlesztési igényekkel jelentkezzenek, amelyek bármilyen fennálló kapacitáshiány felszámolásához szükségesek, vagy a település fejlődése szempontjából nagy jelentőséggel bírnak, amennyiben azok megoldására eddig nem volt lehetőség sem a TOP-ban, sem más támogatási konstrukcióban. Az egyik fontos következtetés az volt, hogy a belterületi önkormányzati utak felújítása általános és sürgős települési igénynek tekintendő.

A fejlesztési igények felmérése során a projektek célján túl, azoknak előkészítettségére és forrásigényére történt adatbekérés. A projektgyűjtés eredményei alapján történt az ITP-ben az egyes prioritások forrásainak alábontása.

Az ITP kötelező társadalmi véleményeztetésére jogszabály nem kötelezi Nógrád Vármegye Önkormányzatát, azonban a teljes tervezési folyamat átláthatósága, illetve az érintettek vélemény nyilvánításának biztosítása érdekében megjelentette annak előzetes egyeztetési változatát saját honlapján 7 nap időtartamra. A hirdményre helyi médiumok segítségével hívta fel az érdeklődők figyelmét. A társadalmi vita során beérkezett vélemények értékelésre kerültek.

A jelenlegi verzió készítése alkalmával folyamatos volt az együttműködés a vármegyében működő tankerületi központokkal a TOP_Plusz 3.3.3 felhívással összefüggésben, a köznevelési infrastruktúra fejlesztésére fordítható források területi lehatárolása (Komplex programmal fejlesztendő járások, Fenntartható városfejlesztési eszköz) vonatkozásában. Ezáltal biztosítottak látszik a komplex programmal fejlesztendő járás esetében, hogy az OP által elvárt országos arányt a vármegye vonatkozásában is teljesítsük.

A TOP_Plusz 6.1.4 Aktív turizmus fejlesztése felhívás vonatkozásában is érvényesítésre kerül az ITP turisztikai preferenciája.

A TOP_Plusz-1.1.1 Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és TOP_Plusz-1.2.4 Szegregált városi területekről integrált területekre költözés támogatása (PILOT) új konstrukciók esetében a felhívástervezetek tartalmának megismerését követően és az árfolyamnyereségből a jövőben remélhetőleg megteremtődő forrásbővülés ismeretében, az ITP soronkövetkező módosítása alkalmával kiegészítésre, pontosításra fog sor kerülni.

2. A vármegye külső területi kapcsolatrendszerének vizsgálata

Az ITP külső kapcsolatrendszerében a szomszédos vármegyéket, illetve a határon túli térséget szükséges megemlíteni. Ezen kapcsolatok mentén fennállnak olyan találkozási pontok, amelyek befolyásolhatják a vármegyei forrástervezést. Nógrád vármegye területét területfejlesztési szempontból kiemelt térség nem érinti.

A szomszédos vármegyékkel tervezett közös fejlesztések elsősorban a közlekedés, a vízgazdálkodás, a turizmus, illetve a foglalkoztatás területein jelennek meg.

A vármegyéket összekötő térségi utak fejlesztése nem a TOP Plusz forrásaiból történik, azonban a helyi ráhordás megfelelő szintű biztosítása fontos cél, kiemelten a munkába járás feltételeinek, illetve a turisztikai látványosságok megközelíthetőségének javítása érdekében. A kerékpárút fejlesztések esetén szem előtt kell tartani, hogy a megépített szakaszok hálózatot alkossanak ne csak vármegyén belül, hanem azon túl is.

A Nógrád vármegyei munkavállalók számára fontos munkaerőpiaci potenciált jelentenek a Pest és Heves vármegyei nagyvállalatok (Hatvan, Gyöngyös, Vác, Göd). A nógrádi cégeknél sok esetben a bérszintre is komoly hatással vannak ezek a konkurens foglalkoztatók. A vármegyei foglalkoztatási paktumok megfelelő keretet tudnak biztosítani ahhoz, hogy a munkaerőpiaci mozgások összehangolásával ideális helyzet alakuljon ki a munkaerő áramlás és bérezés területén, javítva a nagyobb térség foglalkoztatási helyzetét.

A Nógrád vármegye területét érintő, Magyar Turisztikai Ügynökség által kijelölt kiemelt turisztikai térségek – Budapest környéke és Mátra-Bükk - összefüggnek Pest, illetve Heves és Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyék területeivel. Esetükben a tervezett fejlesztéseket, illetve a meglévő és fejlesztett attrakció és szolgáltatási elemek menedzselését térségi szinten összehangolni szükséges. Vármegyei szinten kiemelt figyelmet kell fordítani azokra a fejlesztési igényekre, amelyek ilyen térségi rendszereken belül kerülnek hasznosításra. Kifejezetten igaz ez a TOP_Plusz-6.1.4 „Aktív turizmus fejlesztése” című felhívásra benyújtani tervezett támogatási igényekre.

Nagyobb térségi rendszerben született meg a hat vármegyét átfogó Északkelet-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna fejlesztési stratégiája, amely a megyei jogú városok fejlesztését is kiemelten érinti. A komplex program megvalósításának célja, hogy a gazdaságilag és kulturálisan is integráns területet képező történelmi régiók – a fejlesztéshez csatlakozó határon túli területek bevonásával – újra sikeres és nemzetközi szinten versenyképes gazdasági zónává forrjanak össze. Nógrád vármegye a régió „nyugati kapuja”, illetve határmenti elhelyezkedésénél fogva biztosítja a felvidéki területek bekötését. A regionális szintű ipari és K+F+I, illetve agrárközpontok környezetében a vármegye elsősorban rés piacok betöltését célozza, mint a prémium élelmiszerek, kézműves termékek gyártása, vagy az ezüstgazdaság. A turizmusban a gazdasági dinamika ellensúlyozásaként a rekreáció és a slow life élményét kínálja a zóna munkavállalói számára.

Nógrád vármegye két fő vízfolyása, amely több vármegye területét is érinti, a Zagyva és az Ipoly folyók. A közös vizek nem kizárólag vízgazdálkodási, árvízvédelmi, környezetvédelmi együttműködést kívánnak meg, hanem teret biztosítanak közös vízi és kerékpáros turisztikai fejlesztéseknek is. Az Ipoly, mint határfolyó, nem csak Pest megyével, hanem a határon túli területekkel közös együttműködést is szükségessé teszi.

Nógrád vármegye 2021-2027-re szóló területfejlesztési koncepciója kitörési pontként jelöli meg a határtérség periférikus jellegének csökkentését a határon átnyúló közlekedési utak fejlesztésével. A közúti és vasúti fejlesztések, az Ipoly folyón átívelő új hidak biztosítják, hogy Nógrád vármegye be tudjon kapcsolódni a közép-európai gazdasági vérkeringésbe. Ezeket a fejlesztéseket nem a TOP Plusz finanszírozza, ugyanakkor a helyi hálózatnak biztosítani kell a megfelelő ráhordást. A vármegyei kerékpárút hálózat bővítésében kiemelt szerepet kell, hogy kapjon az Ipoly völgye, ahol az aktív turizmus több módja össze tud kapcsolódni (kerékpáros, vízi, lovas és horgász turizmus). Az Ipoly

tekintetében ugyanakkor - minden típusú fejlesztésnél - figyelmet kell fordítani a Ramsari területek védelmére, ahol számos, fokozottan védett madárfaj él.

Nógrád vármegye és Besztercebánya megye együttműködésében kiemelt helyen áll a turizmus. Ennek egyik nevesített célterülete a világon egyedülként határon átnyúló Novohrad-Nógrád Geopark. A TOP Plusz keretében megvalósuló turisztikai fejlesztéseknél fontos támogatási szempont, hogy határon átnyúló rendszerekhez is kapcsolódjanak, és célcsoportként be tudják vonzani a határon túli területek lakosságát. Az INTERREG magyar-szlovák együttműködési programjából közösen finanszírozott jelentősebb fejlesztéseket a TOP Plusz kisebb kapcsolódó helyi projektekkel tudja támogatni.

A területfejlesztési koncepcióban definiált kitörési pont – a határtérség periférikus jellegének csökkentése – elsősorban a gazdaságfejlesztés területén hozhat pozitív változást. Ehhez azonban az is szükséges, hogy összehangolt tervek mentén, egymással szinergiában történjen meg az üzleti infrastruktúrák fejlesztése, beleértve az iparterületeket, inkubátorokat és a barnamezős területek ilyen célú revitalizációját.

Ha nem is jelentős mértékű, de határon átnyúló viszonylatban megfigyelhető munkaerő mobilitás, legfőképpen a magyar lakta területekről Nógrád vármegye irányába. Ezért a munkaerőpiac is egy olyan terület, ahol érdemes az együttműködést kiterjeszteni a foglalkoztatási paktumok keretében.

Az elmúlt időszakban a városfejlesztésben nem jelent meg markánsan a határon túli „tükörvárosokkal” történő összehangolás. A hatékony forrásfelhasználás, a bővülő városi funkciókínálat, a szinergiában történő vonzerőnövelés érdekében javasolt Salgótarján és Losonc, illetve Balassagyarmat és Nagykürtös integrált fejlesztési stratégiáinak egyeztetése, harmonizálása.

Salgótarján Megyei Jogú Város esetében önmagában is összehangolást igényel a Modern Városok Program (MVP), illetve a TOP Plusz forrásainak felhasználása. Az integrált városfejlesztési stratégiát úgy kell megújítani, hogy a két program tervezett projektjei egymást erősítve járuljanak hozzá a vármegyeszékhely helyzetének javulásához és vonzerejének növekedéséhez.

A TOP forrásait jól kiegészítették a Magyar Falu Program kisléptékű fejlesztéseket támogató pályázata, amelyek például az intézmények modern eszközökkel való felszerelését, a közösségi élet fellendítését, vagy a falusi kisvállalkozások fejlesztéseit segítik. A Nógrád vármegye települések eddig nagyon sikeresen szerepeltek ezeken a pályázatokon, és továbbra is számítanak a program támogatására.

3. A vármegye belső területi kapcsolatrendszerének vizsgálata

Nógrád vármegye belső települési kapcsolatrendszerét a vármegye, a járások és a járásszékhely városok kicsi mérete az átlagostól eltérővé teszi. A vármegye nyugati és déli részein nagyon erősen jelentkezik a főváros vonzása, melyet a közlekedési fejlesztések tovább erősítenek. A megyén belül a fókuszált városkijelölés módszertanát követve, mindössze két városnak, Salgótarjánnak és Balassagyarmatnak van térszervező ereje.

Az ERFA rendelet 11. cikke szerint integrált módon fejlesztendő városok kiválasztásáról a vármegyei területfejlesztési program 6.1.2. fejezete szól részletesen. Hármasszempontrendszer alapján – a városok besorolása és mérete, térszervező ereje, illetve Integrált Településfejlesztési Stratégia megléte és sikeres alkalmazása – a programdokumentum Salgótarján és Balassagyarmat városokat jelöli ki az eszköz alkalmazására.

A közigazgatási és közszolgálati funkciók, egészségügyi, kereskedelmi, közoktatási, rendvédelmi, építésügyi, kulturális, szociális, munkaügyi intézmények valamint a kereskedelem és a piaci szolgáltatások jelenlétét tekintve térségi jelentőségű funkcionális központként Nógrád megyében Salgótarján és Balassagyarmat értelmezhető. A két funkcionális központ a vármegye üttöereit jelentő 21, illetve 22 sz. főközlekedési utak mentén fekszik.

A városok méretéből adódóan Nógrád megyében nincs agglomerációs térség, hacsak nem említjük meg a budapesti agglomerációt, amely gyors terjeszkedésének köszönhetően lassan eléri a vármegyehatárt. A Magyarország településhálózatát bemutató „Agglomerációk, településegységek” (2014) kiadvány szerint Salgótarján esetében nagyvárosi településegységek találhatók a megyeszékhely környezetében, amely tíz településből áll. Balassagyarmat esetén még nagyvárosi településegységről sem beszélhetünk, ráadásul a város térségének fele a szlovák határon túl található. A területfejlesztési program várostérségekről szóló 6.1.3. fejezete ez alapján nem tartja indokoltnak agglomerációs térségére vonatkozó önálló fejlesztési terület lehatárolását.

A város-vidék kapcsolat erősítése, a szinergiák érvényesítése, illetve a párhuzamosságok elkerülése érdekében Nógrád Vármegye Önkormányzata előnyben kívánja részesíteni azon vármegyei fejlesztéseket, amelyek kapcsolódnak a fenntartható városfejlesztés keretében megvalósuló beruházásokhoz és programokhoz. Előnyt élveznek ezáltal a kapcsolódó hálózatos fejlesztések, az erőforrások kihasználását javító együttműködések, vagy az egymásra épülő programok, kezdeményezések a kiemelt városok, illetve a kapcsolódó települések vagy település-egységek között.

A város-vidék kapcsolatokat tekintve a járásszékhely városok és a környező települések között szokványos kapcsolatok állnak fenn, a városok a járás közigazgatási, oktatási, kulturális, kereskedelmi, egészségügyi és foglalkoztatási központjai. A helyi önkormányzatok együttműködésében a kötelező feladatellátás áll a középpontban, mellyel racionalizálni tudják szűkös erőforrásaikat. Fejlesztéseik tervezésében a települések a hálózatos projektek (pl. kerékpárút, szennyvízhálózat) esetén alkotnak konzorciumot, sok esetben nem belső indítatásból, hanem a pályázatok nyertessége érdekében.

Eltérő típusú együttműködés figyelhető meg a földrajzi mikrotérségeken belül (pl. Karancs-völgye, Dobroda-völgye, Belső-Cserhát, Börzsönyalja), ahol a települések kulturális hagyományok alapján tartják fontosnak az összetartozást, identitás erősítő érdekszövetségeket alkotva.

Gazdasági vonatkozásban kiemelést érdemel a szabad vállalkozási zóna, amelybe a vármegye hat járásából négy tartozik (Salgótarjáni, Bátorterenyi, Pásztói és Szécsényi járás). A preferált térség belső együttműködésének erősítésében fontos szerepet vállalt a TOP keretében létrejött Nógrádi Szabad Vállalkozási Zóna helyi foglalkoztatási paktum. A zónában igénybe vehető kedvezmények kiüresedésével, a magyarországi szabad vállalkozási zóna települések számának növekedésével azonban nem tudott létrejönni egy olyan markánsan megkülönböztethető, egységes gazdaságfejlesztési térség, amely koncentrált figyelmet tud irányítani a beruházási lehetőségekre.

Nógrád vármegye egészét tekintve megállapíthatjuk, hogy kisméretű, döntően aprófalvas területén belül nincsenek markáns különbségek. A vármegye hat járása közül öt a kedvezményezett járás kategóriába sorolt, a Szécsényi járás egyedülként tartozik a komplex programmal fejlesztendő járások közé. **A TOP**

Plusz kiemelten támogatja a komplex programmal fejlesztendő járásokat, mely törekvést területi preferenciák biztosításával Nógrád Vármegye Önkormányzata is követni szándékozik. Ez a pozitív megkülönböztető elbánás nem önálló forrásfelhasználási módban, hanem az értékelési rendszer által biztosított előnyökben mutatkozik meg.

A Szécsényi járás esetében számos olyan humán fejlesztési beavatkozás indokolt, amelyet a TOP Plusz mellett ágazati programokból szükséges finanszírozni. A foglalkoztatási helyzet javításához itt a foglalkoztathatóságot javító beavatkozásokra is szükség van.

4. Az ITP 2021-27 fejlesztési célterületeinek kijelölése - A vármegyei forrásfelhasználási módok

A TOP Plusz keretében a vármegyék lehetőséget kapnak arra, hogy az előbbieken beazonosított térségi kategóriákra védett forráskeretet különítsenek el az allokált vármegyei forráskeretből. Az ERFA 11. cikk értelmében továbbá a vármegye megadhatja a lehetőséget a fenntartható városfejlesztési eszköz keretében kijelölt városok számára, hogy fejlesztéseiket saját stratégiájuk (ITS) szerint hajtsák végre.

4.1. Az ERFA 11. cikk alapján kiemelt városok forrásfelhasználási módja

Nógrád Vármegye Önkormányzata egyeztetéseket folytatott a városfejlesztési eszköz alkalmazásával kapcsolatban az előző pontban megjelölt két város önkormányzatával, amelyek a fókuszált városkijelölés módszertanával kerültek kiválasztásra. Ennek célja részben a fejlesztési igények felmérése, részben pedig a várostérrel való együttműködés lehetőségének átgondolása volt. Mind Salgótarján Megyei Jogú Város, mind Balassagyarmat Város Önkormányzata szándékát fejezte ki az ERFA 11. cikk eszközének alkalmazására azzal, hogy az integrált településfejlesztési stratégiájukat megújítani szükséges. Mindkét város vezetése azt a megoldást támogatta, hogy az ITS alapú fejlesztés kizárólag a város közigazgatási területét érintse, a várostérrel való fejlesztése tartozzon vármegyei kompetenciába.

Nógrád Vármegye Önkormányzata felhívta a városfejlesztési eszközt alkalmazó városok figyelmét arra, hogy az ITS megújítása során a vármegye és a város szoros együttműködése elvárt annak érdekében, hogy az általuk megvalósítani tervezett fejlesztések egymással szinergiában legyenek, városon túlmutató hatást elérve. A vármegye elvárása továbbá, hogy a városfejlesztési eszközt alkalmazó városok fejlesztéseikkel járuljanak hozzá a TOP Plusz keretében a vármegye által vállalt indikátorok teljesítéséhez.

Nógrád Vármegye Önkormányzata TOP Plusz forráskeretének terhére az alábbi összegeket allokáálja az ERFA 11. cikk szerinti városfejlesztési eszköz alkalmazására:

Fenntartható város	1.3.1 Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása (Ft)	1.3.2 Fenntartható városfejlesztés (Ft)	2.1.2 Fenntartható energiahatékonyság (Ft)	2.1.4 Fenntartható energiahatékonyság (kombinált) (Ft)	3.2.1 Fenntartható humán fejlesztések (Ft)	3.4.1 Fenntartható humán infrastruktúra (Ft)	6.2.1 Fenntartható versenyképes városfejlesztés (Ft)	Fenntartható ERFA összesen (Ft)	Fenntartható ESZA összesen (Ft)	Fenntartható összesen (Ft)
Salgótarján MIV	80 000 000	5 486 141 599	990 413 384	-	1 212 502 418	2 437 000 953	950 000 000	9 943 555 936	1 212 502 418	11 156 058 354
Balassagyarmat	80 000 000	4 347 674 332	490 586 616	-	600 539 169	1 207 101 072	800 000 000	6 925 362 020	600 539 169	7 525 901 189
Összesen	160 000 000	9 833 815 931	1 481 000 000	-	1 813 041 587	3 644 102 025	1 750 000 000	16 868 917 956	1 813 041 587	18 681 959 543

2. táblázat Fenntartható városfejlesztésben foglalt városok forrásallokációja

A TOP_PLUSZ 3.4.1 Fenntartható humán infrastruktúrán belül, kizárólag a közoktatási intézmények fejlesztésére fordítható keretösszeg, Salgótarján MJV esetében 678.004.578 Ft, Balassagyarmatnál 335.808.243 Ft, melynek magyarázata a Verziókövetés fejezetben megtalálható.

Továbbá (szintén a „2021–2027 időszakra vonatkozó Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz pénzügyi keretének területi felosztásáról” szóló 1086/2022. (II. 23.) Korm. határozat által biztosított többletforrások vonatkozásában) a fenntartható városfejlesztési eszközben érintett városok esetében:

- a gyógyfürdők fejlesztésére fordítható forráskeret, nem releváns, így nem került tervezésre;
- a 4-5 számjegyű utak tekintetében, a közútkezelő által felállított szakmai javaslat alapján, a vármegyei utak minőségét és hálózatiszerepét figyelembe véve, nem került sor forrásallokációra.

A fenntartható városfejlesztési eszközben érintett városok, a 2021-2027 európai uniós támogatási időszakkal kapcsolatos tervezői tevékenységük során elkészítették a Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájukat (FVS) és a Területi Városfejlesztési Programtervüket (TVP). Utóbbi dokumentumban kerültek rögzítésre a TOP Plusz forrásaiból finanszírozni kívánt projektjeik. A területi szereplő előzetesen véleményezte a fejlesztési dokumentumokat. Salgótarján Megyei Jogú Város esetében a 34/2022. (IV.28.) Kgy. határozatában, Balassagyarmat vonatkozásában pedig a 71/2022 (XI.15.) Kgy. határozatában állapította meg, hogy a TOP Plusz forrásra tervezett beavatkozási területek és célok, valamint azok költségterve illeszkedik a megyei önkormányzat területfejlesztési koncepciójához, programjához, valamint a megyei Integrált Területi Programhoz. Az említett fejlesztési dokumentumok, a TOP Plusz irányító hatóság által elvégzett minőségbiztosítási folyamaton mennek keresztül. Az ITP-ben szereplő forráskeretek Kormány által jóváhagyást követően kerülhet sor - a felhívások meghirdetésével - a támogatási kérelmek benyújtására.

4.2. Egyéb forrásfelhasználási mód (Fejlesztési célterületek)

Az ERFA 11. cikk alá tartozó városokon túl a területi szereplők lehatárolhatnak egyéb összefüggő földrajzi célterületeket, melyekhez védett forráskeretet rendelnek. A 3. fejezetben bemutatott indoklás alapján, mely szerint a TOP Plusz forrásainak felhasználása tekintetében Nógrád megyén belül nem lelhetők fel markáns területi különbségek, Nógrád vármegye Önkormányzata nem kíván élni a célterületi lehatárolás lehetőségével. A vármegye a differenciálás eszközét a Területi Kiválasztási Kritérium Rendszer keretében fogja alkalmazni.

E döntés értelmében a városfejlesztési eszközt alkalmazó városokon kívül Nógrád megyében egyetlen fejlesztési célterület lesz, amely **„Vidékies térség”** összefoglaló néven az összes többi települést tartalmazza, melyek: Alsópetény, Alsótold, Bánk, Bárna, Bátorfyerénye, Becske, Bér, Bercel, Berkenye, Bokor, Borsosberény, Buják, Cered, Csécse, Cserháthaláp, Cserhátsurány, Cserhátszentiván, Csesztve, Csitár, Debercsény, Dejtár, Diósjenő, Dorogháza, Drégelypalánk, Ecseg, Egyházasdengeleg, Egyházasgerge, Endrefalva, Erdőkürt, Erdőtarcsa, Érsekivadkert, Etes, Felsőpetény, Felsőtold, Galgaguta, Garáb, Héhalom, Herencsény, Hollókő, Hont, Horpács, Hugyag, Iliny, Ipolyszög, Ipolytarnóc, Ipolyvece, Jobbágyi, Kálló, Karancsalja, Karancsberény, Karancsbeszi, Karancslapujtó, Karancsság, Kazár, Keszeg, Kétdodony, Kisbágyon, Kisbárkány, Kiseeset, Kishartyán, Kozárd, Kutasó, Legénd, Litke, Lucfalva, Ludányhalászi, Magyargéc, Magyarnándor, Márkháza, Mátramindszent, Mátranovák, Mátraszele, Mátraszőlős, Mátraterénye, Mátraverebély, Mihálygerge, Mohora, Nagybárkány, Nagykeresztúr, Nagylóc, Nagyoroszi, Nempti, Nézsa, Nógrád, Nógrádkövesd, Nógrádmareal, Nógrádmegyer, Nógrádsáp, Nógrádsipek, Nógrádszakál, Nőtinecs, Pásztó, Órhalom, Ósagárd, Palotás, Patak, Patvarc, Piliny, Pusztaberki, Rákóczibánya, Rétság, Rimóc, Romhány, Ságújfalu, Sámsonháza, Somoskőújfalu, Sósartyán, Szalmatercs, Szanda, Szarvasgede, Szátok, Szécsénke, Szécsény, Szécsényfelfalu, Szendehely, Sente, Szilaspogony, Szirák, Szuha, Szurdokpüspöki, Szügy, Tar, Terény, Tereske, Tolmács, Vanyarc, Varsány, Vizslás, Zabar.

A kijelölt fejlesztési célterületeket az alábbi térkép mutatja be:

3. ÁBRA: KIJELÖLT FEJLESZTÉSI CÉLTERÜLETEK

A „Vidéki térség” fejlesztési célterület (forrásfelhasználási mód) prioritásokra, intézkedésekre és a felhívásokra tervezett forrás megosztását az alábbi tábla mutatja be. Ebben külön soron szerepelnek a TOP_Plusz-1.2.1 „Élhető települések”, a TOP_Plusz-3.3.1 „Gyermekevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése” és a TOP_Plusz-3.3.2 „Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése” c. felhívások esetében a főtevékenységekre allokált indikatív keretösszegek is. Ezek az ITP 2.0 számaihoz képest módosultak. Az előző beadási szakaszokra beérkezett támogatási kérelmek forrásigényeinek tapasztalatai alapján valósághűen tükrözik a pályázati szándékokat.

Prioritás	Intézkedés	Felhívás	Felhívás/Tématerület forráskerete (Ft)
1. PRIORITÁS: ÉLHETŐ VÁRMEGYE	1.1 Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	1.1.1 Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	-
		1.1 összesen	-
	1.2 Településfejlesztés, települési szolgáltatások	1.2.1 Élhető települések	8 983 000 000
		Ebből: Zöld infrastruktúra fejlesztése	1 000 000 000
		Csapadékvíz	2 500 000 000
		Kerékpárút	1 900 000 000
		1.2.2 Szociális célú városrehabilitáció (ERFA)	-
		1.2.3 Belterületi utak fejlesztése	4 300 000 000
		1.2.4 Szegregált városi területekről integrált területekre költözés támogatása (PILOT)	-
		1.2 összesen:	13 283 000 000
2. PRIORITÁS: KLÍMABARÁT VÁRMEGYE	2.1 Klímabarát vármegye	2.1.1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	6 283 085 890
		2.1.3 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (kombinált)	-
		2.1 összesen	6 283 085 890
3. PRIORITÁS: GONDOSKODÓ VÁRMEGYE	3.1 Vármegyei és térségi fejlesztések (ESZA+ elemei)	3.1.2 Szociális célú városrehabilitáció (ESZA+)	-
		3.1.3 Helyi humán fejlesztések	3 249 958 413
		3.1 összesen	3 249 958 413
	3.3 Helyi és térségi közszolgáltatások (ERFA)	3.3.1 Gyermekevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése	2 500 000 000
		Bölcsődei fejlesztés	400 000 000
		Óvodai fejlesztés	2 100 000 000
		3.3.2 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése	2 343 000 000
		Egészségügyi alap-és szakrendelés	1 500 000 000
		Szociális alapszolgáltatás	843 000 000
		3.3 összesen:	4 843 000 000
6. PRIORITÁS: VERSENYKÉPES VÁRMEGYE	6.1 Helyi gazdaságfejlesztés	6.1.1 Helyi gazdaságfejlesztés	2 000 000 000
		6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés	5 500 000 000
		6.1 összesen	7 500 000 000
Összesen			35 159 044 303

3. TÁBLÁZAT A VIDÉKIES TÉRSÉG FORRÁSFELHASZNÁLÁSI MÓD TOP PLUSZ FORRÁSALLOKÁCIÓJA

4.3. Kiemelt kedvezményezett forrásfelhasználási módja

Ez a forrásfelhasználási mód kizárólag olyan fejlesztések esetében alkalmazható, amelyek kapcsán a kiemelt kedvezményezett a projekt végrehajtója, illetve a projekt megvalósításában koordinációs feladatokat lát el több, a TOP Plusz tartalma alapján jogosult kedvezményezett között.

Nógrád Vármegye Önkormányzata az ITP 2021-2027 dokumentumban - három kiemelt kedvezményezettet nevesít.

A TOP Plusz vármegyei foglalkoztatási paktumok esetén a vármegyei önkormányzat viszi tovább a korábban létrehozott foglalkoztatási együttműködést, kötelezően meghatározott, illetve együttműködésbe vonható partneri körrel. Ebben az esetben a vármegyei önkormányzat egyrészt projekt megvalósító, másrészt vármegyei szintű koordinációs szerepet lát el a foglalkoztatási együttműködés fenntartásában és továbbfejlesztésében. E kettős szerep indokolja, hogy a foglalkoztatási paktumok esetén **Nógrád Vármegye Önkormányzata** kiemelt kedvezményezettként kerüljön nevesítésre. Az eredeti összeghez képest csökkentésre került a TOP_Plusz-3.1.1 „Megyei foglalkoztatási – gazdaságfejlesztési együttműködések” felhívás keretösszege, így a vármegye felhasználható forrása 3.204.000.000 Ft.

A TOP_Plusz-3.1.3-21 „Helyi humán fejlesztések” című felhívás keretösszegéből, 400 M Ft kiemelt kedvezményezett körre került elkülönítésre. Erre a forrásra Nógrád Vármegye Önkormányzata nyújthat be a jövőben támogatási kérelmet. Ennek a forrásnak a segítségével fog megvalósulni a meglévő Szolgáltatási Út Térkép és Vármegyei Esélyteremtő Paktum felülvizsgálata és módosítása, az ezt támogató Vármegyei Felzárkózási Fórumok és projekt munkacsoportok létrehozása, működtetése. Továbbá, folytatni kívánjuk a vármegyei identitás erősítése érdekében, a 2014-2020 európai uniós támogatási időszak támogatásiból megkezdett ezirányú munkánkat, egyes programjainkat.

A TOP Plusz „Versenyképes vármegye” prioritási tengelyen belül a helyi gazdasághoz kapcsolódó térségi összekötő utak fejlesztése szintén felveti kiemelt kedvezményezett kijelölésének szükségességét. Magyarországon a Magyar Közút NZrt. kizárólagossággal rendelkezik az országos közúthálózat és az autópályák üzemeltetési, fenntartási és karbantartási tevékenységeiben. Ennél fogva a településeket összekötő utak fejlesztésében kizárólagos kedvezményezett lehet. Mivel ezen projektek esetén pályázók versenyeztetésére nincs mód, Nógrád Vármegye Önkormányzata kiemelt kedvezményezettként nevesíti a **Magyar Közút NZrt-t** a vármegyei közúthálózatot érintő fejlesztéseknél.

A vármegyei célként megjelenő tudás erősítéshez kapcsolódóan a köznevelési intézmények infrastrukturális és IKT fejlesztése prioritásként jelenik meg. Figyelembe véve a köznevelési intézmények fenntartóit, kiemelt kedvezményezettként jelennek meg a Tankerületi Központok, melyek a TOP_Plusz-3.3.3 „Köznevelési infrastruktúra fejlesztése” című felhívás keretén belül nyújthatják majd be támogatási kérelmeiket.

4.4. Fejlesztési cél forrásfelhasználási mód

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program plusz elfogadását követően betervezésre került egy új 6. számú prioritás „Versenyképes vármegye” névvel, melynek fő célkitűzései integrált és inkluzív társadalmi, gazdasági és környezeti fejlődés, a kultúra, a természeti örökség, a fenntartható turizmus és a biztonság előmozdítása. Az új prioritás a korábbi 1. prioritás 1.1 intézkedésre tervezett felhívásait tartalmazza kiegészítve az FVS-ek számára is versenyképességük előmozdítása érdekében.

Az 1. prioritáson belül új intézkedésként jelent meg az 1.1 Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás ugyanilyen nevű Felhívás. Ezen felhívásra a későbbiek során árfolyamnyereségből kívánunk forrást allokálni, mivel azon felhívások, melyekről az átcsoportosítást el lehetne végezni, már

a korábbi beadási szakaszokban a támogatási igények meghaladták a rendelkezésre álló keretösszeget.

Forrásfelhasználási mód	Forráskeret (Ft)	ERFA forráskeret (Ft)	ESZA+ forráskeret (Ft)	Ezen belül komplex programmal érintett járásk tervezett forráskerete (Ft)	
Fenntartható városfejlesztés	18 681 959 543	16 868 917 956	1 813 041 587		
Kiemelt kedvezményezett	15 334 167 933	11 730 167 933	3 604 000 000		
Vidéki térség	35 159 044 303	31 909 085 890	3 249 958 413	ERFA 2 100 422 129	ESZA+ 0
Fejlesztési cél	2 484 828 221	2 484 828 221	0		
Összesen	71 660 000 000	62 993 000 000	8 667 000 000		

4. TÁBLÁZAT: NÓGRÁD FORRÁSALLOKÁCIÓS TÁBLÁJÁNAK ÖSSZESÍTŐJE

A TOP_Plusz-6.1.4 számú, az „Aktív turizmus fejlesztése” felhívás forráskerete önálló forrásfelhasználási módon kerül tervezésre. Az Aktív és Ökoturisztikai Fejlesztési Központtal (AÖFK) jelenleg is tartanak a projekttervek előzetes egyeztetéseit. Jelenleg Nógrád vármegye érintettségében az prognosztizálható, hogy a támogatási kérelmek aktív turisztikai hálózatok fejlesztésére fognak irányulni.

4.5. Forrásösszesítés

Nógrád vármegye 2021-2027 időszakra vonatkozó Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz indikatív forráskerete **71.660.000.000 forint**, melyet a 2022. február 23. napján jóváhagyott a 2021–2027 időszakra vonatkozó Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz pénzügyi keretének területi felosztásáról szóló, 1086/2022. (II.23.) Korm. határozat nevesít.

A fentiekben bemutatott négyféle forrásfelhasználási mód alapján, illetve a TOP Plusz szerkezetét lekövetve, Nógrád vármegye forrásallokációs táblája az alábbiak szerint állt össze:

Vármegye:	NÓGRÁD
Vármegyei keretösszeg összesen (1086/2022. (II. 23.) Korm. határozat alapján) (Ft) (B2+J6):	71 660 000 000

Alapadattábla (Nem módosítható)

Nógrád	1. prioritás keretösszege (Ft)	2. prioritás keretösszege (Ft)	3. prioritás keretösszege (ESZA+) (Ft)	3. prioritás keretösszege (ERFA) (Ft)	3. prioritás keretösszege (összesen) (Ft)	6. prioritás (Ft)	Vármegyei ERFA összesen (Ft)	Vármegyei ESZA összesen (Ft)	Vármegyei keretösszeg összesen (Ft)
vármegye	23 276 815 931	7 764 085 890	8 667 000 000	11 659 393 211	20 326 393 211	20 292 704 968	62 993 000 000	8 667 000 000	71 660 000 000

Tervezési tábla

Prioritás	Prioritás keretösszege (Ft)	Intézkedés	Intézkedés forráskerete (Ft)	Felhívás	Felhívás/Tématerület forráskerete (Ft)	Fenntartható városfejlesztés forrásfelhasználási mód keretösszege (Ft)	Földrajzi célterület forrásfelhasználási mód (I). (Vidékies térség) keretösszege (Ft)	Kiemelt kedvezményezett (Magyar Közut, Vármegyei Önkormányzat, Tankerületi Központok) forrásfelhasználási mód keretösszege (Ft)	Fejlesztési cél - aktív turizmus fejlesztése forrásfelhasználási mód keretösszege (Ft)	Forrásfelhasználási módok keretösszege összesen (Ft) (Meg kell egyeznie az "F" oszlop adataival)			
1. PRIORITÁS: ÉLHETŐ VÁRMEGYE	23 276 815 931	1.1 Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás		1.1.1 Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	-					-			
				1.1 Összesen	-		-	-	-				
		1.2 Településfejlesztés, települési szolgáltatások	13 283 000 000	1.2.1 Élhető települések	8 983 000 000		8 983 000 000			8 983 000 000			
				Ébből: Zöld infrastruktúra fejlesztése	1 000 000 000								
				Csopadékvíz	2 500 000 000								
				Kerékpárút	1 900 000 000								
				1.2.2 Szociális célú városrehabilitáció (ERFA)	-		-		-				
				1.2.3 Belterületi utak fejlesztése	4 300 000 000		4 300 000 000		4 300 000 000				
				1.2.4 Szegregált városi területekről integrált területekre költözés támogatása (PILOT)	-		-		-				
				1.2 Összesen:	13 283 000 000		13 283 000 000	-	-	13 283 000 000			
1.3 Fenntartható városfejlesztés	9 993 815 931	1.3.1 Fenntartható városfejlesztési stratégiai támogatása	160 000 000	160 000 000			160 000 000						
		1.3.2 Fenntartható városfejlesztés	9 833 815 931	9 833 815 931			9 833 815 931						
		1.3 Összesen	9 993 815 931	9 993 815 931			9 993 815 931						
2. PRIORITÁS: KÜLBARÁT VÁRMEGYE	7 764 085 890	2.1 Klímabarát vármegye	7 764 085 890	2.1.1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	6 283 085 890		6 283 085 890		6 283 085 890				
				2.1.2 Fenntartható energiahatékonyság	1 481 000 000	1 481 000 000			1 481 000 000				
				2.1.3 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (kombinált)	-				-				
				2.1.4 Fenntartható energiahatékonyság (kombinált)	-	-			-				
				2.1 Összesen	7 764 085 890	1 481 000 000	6 283 085 890	-	-	7 764 085 890			
				3. PRIORITÁS: GONDOSKODÓ VÁRMEGYE	20 326 393 211	3.1 Vármegyei és térségi fejlesztések (ESZA+ elemek)	6 853 958 413	3.1.1 Megyei foglalkoztatási gazdaságfejlesztési együttműködések	3 204 000 000		3 204 000 000		3 204 000 000
								3.1.2 Szociális célú városrehabilitáció (ESZA+)	-				-
3.1.3 Helyi humán fejlesztések	3 649 958 413	3 249 958 413	400 000 000						3 649 958 413				
3.1 Összesen	6 853 958 413	3 249 958 413	3 604 000 000			-	6 853 958 413						
3. 2 Fenntartható városfejlesztés (ESZA+ elemek)	1 813 041 587	3.2.1 Fenntartható humán fejlesztések	1 813 041 587			1 813 041 587			1 813 041 587				
		3.2 Összesen	1 813 041 587			1 813 041 587			1 813 041 587				
3.3 Helyi és térségi közszolgáltatások (ERFA)	8 015 291 186	3.3.1 Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése	2 500 000 000				2 500 000 000			2 500 000 000			
		Bölcsési fejlesztés	400 000 000										
		Óvodai fejlesztés	2 100 000 000										
		3.3.2 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése	2 343 000 000				2 343 000 000		2 343 000 000				
		Egészségügyi alap- és szakrendelés	1 500 000 000										
		Szociális alapszolgáltatás	843 000 000										
		3.3.3 Környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztése	3 172 291 186			3 172 291 186	-	3 172 291 186					
		3.3 Összesen:	8 015 291 186		4 843 000 000	3 172 291 186	-	8 015 291 186					
3.4 Fenntartható humán infrastruktúra (ERFA)	3 644 102 025	3.4.1 Fenntartható humán infrastruktúra	3 644 102 025	3 644 102 025			3 644 102 025						
		3.4 Összesen	3 644 102 025	3 644 102 025			3 644 102 025						
6. PRIORITÁS: VERSENYKÉPES VÁRMEGYE	20 292 704 968	6.1 Helyi gazdaságfejlesztés	18 542 704 968	6.1.1 Helyi gazdaságfejlesztés	2 000 000 000		2 000 000 000			2 000 000 000			
				6.1.2 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése	8 557 876 747			8 557 876 747		8 557 876 747			
				6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés	5 500 000 000		5 500 000 000			5 500 000 000			
				6.1.4 Aktív turizmus fejlesztése	2 484 828 221				2 484 828 221	2 484 828 221			
				6.1 Összesen	18 542 704 968		7 500 000 000	8 557 876 747	2 484 828 221	18 542 704 968			
		6.2 Fenntartható versenyképes városfejlesztés	1 750 000 000	6.2.1 Fenntartható versenyképes városfejlesztés	1 750 000 000	1 750 000 000				1 750 000 000			
				6.2 Összesen	1 750 000 000	1 750 000 000				1 750 000 000			
Összesen					71 660 000 000	18 681 959 543	35 159 044 303	15 334 167 933	2 484 828 221	71 660 000 000			

5. táblázat: Nógrád vármegye TOP Plusz (2021-27) forrásallokációja

A 2023. februárjában rendelkezésre álló tényadatok alapján a Szécsényi járás forrásfelhasználása az alábbi, 2. táblázat szerint alakul:

LHH térség megnevezése	1. prioritásra tervezett keretösszeg (Ft)	2. prioritásra tervezett keretösszeg (Ft)	3. prioritásra tervezett keretösszeg (ESZA+) (Ft)	3. prioritásra tervezett keretösszeg (ERFA) (Ft)	3. prioritásra tervezett keretösszeg (összesen) (Ft)	6. prioritásra tervezett keretösszeg (Ft)	LHH-ra tervezett ERFA keretösszeg összesen (Ft)	LHH-ra tervezett ESZA+ keretösszeg összesen (Ft)	LHH-ra tervezett keretösszeg összesen (Ft)
Szécsényi járás	334 365 009	204 810 047	0	1 190 774 636	1 190 774 636	370 472 437	2 100 422 129	0	2 100 422 129

6. TÁBLÁZAT: LHH TÉRSÉG FORRÁSFELHASZNÁLÁSA PRIORITÁSOK SZERINT

Ahogy a Verziókövetés fejezetben említésre került, a TOP Plusz a 36 db komplex programmal fejlesztendő járás területén megvalósuló beruházások támogatására fordítja az alap- és középfokú köznevelési intézmények, valamint a helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztésére tervezett, TOP Plusz keretösszeg legalább 15%-át. Ennek jelenlegi vármegyei helyzetét az alábbi, 3. táblázat mutatja be:

Korlátozó feltétel OP alapján:	Vármegyétől javasolt OP alapján (Ft)	Vármegye által tervezett (Ft)	Vármegye által tervezett (%)
A vármegyékre jutó indikatív forráskeretnek legalább 10%-át a komplex programmal fejlesztendő járásokra (36 LHH járás) szükséges irányítani.	7 166 000 000	2 100 422 129	2,93%
A program a 36 komplex programmal fejlesztendő járás területén megvalósuló beruházások támogatására fordítja az alap- és középfokú köznevelési intézmények fejlesztésére tervezett, TOP Plusz keretösszeg legalább 15%-át.	475 843 678	475 843 678	15,00%
A program a 36 komplex programmal fejlesztendő járás területén megvalósuló beruházások támogatására fordítja a helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztésére tervezett, TOP Plusz keretösszeg legalább 15%-át.	351 450 000	159 930 960	6,83%

7. TÁBLÁZAT: LHH JÁRÁS FORRÁSTERVEZÉSE OP TEMATIKUS CÉLKITŰZÉS ALAPJÁN

A táblázat számai a támogatási szerződéssel rendelkező projektek tényadatain alapulnak, és a legkedvezőtlenebb helyzetet mutatják be. A komplex programmal fejlesztendő járás egészére vonatkozó mutatószám még emelkedhet, a döntéshozatali rendszerben lévő projektek pozitív elbírálása kedvezően befolyásolhatja az értéket.

Az alap- és középfokú köznevelési intézmények fejlesztése területén a forrásigények lehetővé teszik a 15%-os vállalás teljesítését. A többi esetben a százalékos arány további növelését megnehezíti az a tény, hogy a standard konstrukciók nagy része Nógrád vármegyében már meghirdetésre kerültek, és azok kereteit túligényelték.

A táblázat adatai közül magyarázatra szorul a vidékies térség forrásfelhasználási mód esetén a szociális városrehabilitáció ERFA és ESZA elemeinek 0 Ft-os értéke. Ennek oka, hogy részben a szegregátumok hiányára, részben pedig az egyedi városfejlesztési célokra tekintettel a kiemelt városok forrásfelhasználási módjával érintett településeken túl más város nem jelezte ilyen jellegű fejlesztési igényét. A kiemelt városok közül Salgótarján kíván élni ezzel a támogatási lehetőséggel 400.000.000 Ft ERFA és 160.000.000 Ft ESZA forrás felhasználására tervezett értékben.

Az 1.2.4 „Szegregált városi területekről integrált területekre költözés támogatása (PILOT)” felhívás jelenleg 0 Ft-tal kerül tervezésre, mivel nem ismerünk olyan önkormányzatot, aki ilyen projekt megvalósítását tervezi. A felhívás megismerését követően amennyiben lesz igény támogatási kérelem beadására, árfolyamnövekmény felhasználásával kívánunk forrást allokálni a megvalósításhoz.

A TOP_Plusz-2.1.1-21” Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése” felhíváskeretösszege kifejezetten a Gyógyfürdők energetikai korszerűsítése érdekében megemelésre került 1.972.085.889 Ft-tal. Mivel Nógrád megyében nincs olyan gyógyfürdő, amely a jelenleg hatályos felhívás feltételeinek megfelel, a plusz forrás felhasználásának lehetőségeiről jelenleg is egyeztetést folytatunk az Irányító Hatósággal. A mostani ITP módosításban az ún. „gyógyfürdős” forrás egy külön beadási szakaszra van betervezve, 2024. év I. negyedévére.

Új felhívásként jelent meg a 2.1.4. Fenntartható energiahatékonyság (kombinált). A vármegyében a 2.1.1 felhívásra beérkezett támogatási igények összege meghaladja a meghirdetett keretösszeget, így ezen felhívásra nem tudunk forrást allokálni, ezt az árfolyamnövekményből tudjuk megtenni majd.

5. A projektkiválasztás az ITP 2021-27 alapján – településdifferenciálás

Nógrád Vármegye Önkormányzata nem kívánt élni a célterületi lehatárolás eszközével, így a települések közötti differenciálás módja a vármegye teljes területén egységesen érvényes.

A TOP Plusz Nógrád vármegye számára biztosított forráskerete nem képes minden vármegyei település igényét valamennyi területen kielégíteni, ezért szükség van bizonyos fejlesztések vagy települések prioritizálására, előnyben részesítésére. A településdifferenciálás célja nem egyes pályázók kizárása, hanem a támogatási igények közötti sorrend befolyásolása.

Nógrád Vármegye Önkormányzata elsősorban az adott település jogszabályban vagy ágazati stratégiában meghatározott helyzete alapján kívánja a differenciálást megvalósítani.

5.1 Általános területi preferencia

A TOP Plusz minden egyes értelmezhető (nem kiemelt kedvezményezettnek, vagy ERFA 11. cikk szerinti városnak szóló) felhívása esetén Nógrád Vármegye Önkormányzata preferenciát kíván biztosítani az alábbi településeknek:

- A kedvezményezett járáskor besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet alapján a Komplex programmal fejlesztendő Szécsényi járáshoz tartozó települések (Szécsény, Endrefalva, Hollókő, Ludányhalászi, Magyargéc, Nagylóc, Nógrádmegyer, Nógrádsípek, Nógrádszakál, Piliny, Rimóc, Szalmatercs, Szécsényfelfalu, Varsány)
- 1404/2019. (VII. 5.) a „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának megalapozásáról szóló Kormányhatározatban, illetve az azt kiterjesztő 1057/2021. (II. 19.) Kormányhatározatokban szereplő települések (Hugyag, Ipolytarnóc, Karancsság, Litke, Lucfalva, Magyargéc, Mátraverebély, Nagybárány, Nagylóc, Nógrádmegyer, Nógrádszakál, Rimóc, Ságújfalu, Sóshartyán, Szalmatercs).

A két kategória jelenleg átfedést mutat, melyet a 3. táblázat egyértelműsít. Amennyiben változik a 1404/2019. Kormányhatározat mellékletében felsorolt felzárkózó települések listája, a területi preferencia több Szécsényi járáson kívüli településekre is kiterjedhet.

5.2 Gazdaságfejlesztési preferencia

Nógrád Vármegye Önkormányzata a TOP Plusz helyi gazdaságfejlesztés intézkedésében (kivéve turizmusfejlesztés) előnyben kívánja részesíteni az elbírálás során a

- 27/2013. (II. 12.) a szabad vállalkozási zónák létrehozásának és működésének, valamint a kedvezmények igénybevételeinek szabályairól szóló Kormányrendelet mellékletében felsorolt településeket (Salgótarjáni, Bátorfyerenyei, Pásztói, Szécsényi járáskor összes települése), és
- a 1403/2019. (VII. 5.) a Magyarország egyes területei közötti gazdasági egyenlőtlenség csökkentése érdekében szükséges fejlesztési programcsomagról szóló Kormányhatározatban, illetve az annak kiterjesztéséről szóló 1057/2021. (II. 19.) Kormányhatározatban szereplő településeket (Bárna, Buják, Diósjenő, Érsekvadkert, Kazár, Szécsény, Varsány, Karancsbeszi, Karancslapujtő, Ludányhalászi, Csécse, Mátraterenye).

A két településlista között szintén van átfedés, melyet a 8. táblázat egyértelműsít. A Kedvezményezett Települések Gazdaságélénkítő Programjába bevont települési kör tovább bővíthet, melyet az ITP későbbi verziókban követni szükséges.

5.3 Turizmusfejlesztési preferencia

A TOP Plusz helyi és térségi turizmusfejlesztés felhívásban Nógrád Vármegye Önkormányzata pozitív elbánásban kívánja részesíteni az alábbi településeket:

- a Magyar Turisztikai Ügynökség által a Mátra-Bükk turisztikai térségbe sorolt települések (Bátorfyerenye, Pásztó /Mátrakeresztes, Hasznos/, Szuha /Mátraalmás/, Szurdokpüspöki, Tar)

- a Magyar Turisztikai Ügynökség által a Budapest környéke turisztikai térséghez sorolt települések (Alsópetény, Bánk, Berkenye, Borsosberény, Diósjenő, Drégelypalánk, Erdőtarcsa, Felsőpetény, Hont, Horpács, Nagyoroszi, Nógrád, Nőtincs, Ósagárd, Pusztaberki, Rétság, Szendehely, Tereske, Tolmács)
- a Novohrad-Nógrád Geopark Nógrád vármegye területén lévő települései (Alsótold, Bárna, Bátortereny, Bér, Bokor, Buják, Cered, Cserhátsurány, Cserhátszentiván, Ecseg, Egyházassgerge, Endrefalva, Etes, Felsőtold, Garáb, Herencsény, Hollókő, Ipolytarnóc, Karancsalja, Karancsberény, Karancskesz, Karancslapujtő, Karancsság, Kazár, Kisbárcány, Kishartyán, Kozárd, Kutasó, Litke, Lucfalva, Ludányhalászi, Magyarág, Márkháza, Mátraszele, Mátraszölös, Mátraverebély, Mihálygerge, Nagybárcány, Nagykeresztúr, Nagylóc, Nemti, Nógrádmegyer, Nógrádsipek, Nógrádszakál, Piliny, Rákóczibánya, Rimóc, Ságújfalu, Salgótarján, Sámsonháza, Somoskőújfalu, Sósartyán, Szalmatercs, Szanda, Szécsény, Szécsényfalu, Szilaspogony, Szirák, Tar, Terény, Vanyarc, Varsány, Vizslás, Zabar)
- a Cserhát Natúrparkhoz tartozó települések (Alsótold, Becske, Bér, Bokor, Buják, Cserháthaláp, Cserhátsurány, Cserhátszentiván, Debercsény, Ecseg, Felsőtold, Garáb, Herencsény, Hollókő, Kozárd, Kutasó, Magyarnándor, Mohora, Nagylóc, Nógrádsipek, Rimóc, Szanda, Terény, Varsány)

Az átfedés mentesség és átláthatóság érdekében a település-differenciálás szempontjait a vármegye összes településére nézve az alábbi táblázatban foglaltuk össze. Az „1” érték a preferencia meglétét, a „0” érték annak ellenkezőjét jelöli az egyes kategóriákon belül. Kivételt képeznek ez alól a komplex programmal fejlesztendő járás települései, ahol „3” érték fejezi ki a vármegyei súlyponti szándékot.

Az általános terület preferencia minden egyes TOP Plusz (standard eljárásrendű) felhívásra vonatkozik, a TOP_Plusz-6.1.1.valamint, a TOP_Plusz-6.1.3. és a TOP_Plusz-6.1.4.kivételével.

A gazdaságfejlesztési preferencia a TOP Plusz „6.1. Helyi gazdaságfejlesztés” intézkedés, TOP_PLUSZ-6.1.1 „Helyi gazdaságfejlesztés” felhívása esetén vehető figyelembe.

A turizmusfejlesztési preferencia a TOP Plusz „6.1. Helyi gazdaságfejlesztés” intézkedés, TOP_Plusz-6.1.3 és TOP_Plusz-6.1.4 felhívásai esetén érvényesíthető.

Nógrád Vármegye												
Gazdasági/oktatási preferencia												
Társadalmi/oktatási preferencia												
Sz.	Teljesítési megnevezés	Teljesítési költségösszeg [Bt]	Teljesítési költség	Járék megnevezése	Teljesítési mérték 5000 Ft alatt (Bt), 5000 Ft felett (Ft)	Fordított arányosított megnevezés	Fordított arányosított mérték	2002/2003-2012/2013 közötti időszakban megvalósuló programok megnevezése	2002/2003-2012/2013 közötti időszakban megvalósuló programok megnevezése	2002/2003-2012/2013 közötti időszakban megvalósuló programok megnevezése	2002/2003-2012/2013 közötti időszakban megvalósuló programok megnevezése	Összesen
1.	Sárgatúrja	35470	megye székhely	sárgatúrja	1	Városfejlesztési eszköz	121	0	0	1	0	2
2.	Balassagyarmat	15025	város	balassagyarmat	1	Városfejlesztési eszköz	121	0	0	0	0	0
3.	Bátányterenyey	12349	város	bátányterenyey	1	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	3
4.	Pácz	9047	város	pácz	1	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	2
5.	Rétság	2788	város	rétág	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	2
6.	Sáccsány	5721	város	sáccsány	1	Vidékfejlesztési eszköz	123	1	0	1	0	4
7.	Alapötény	572	község	rétág	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	1
8.	Alapötény	242	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	3
9.	Bán	490	község	rétág	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	3
10.	Bán	1000	község	sárgatúrja	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	3
11.	Becsk	572	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	1
12.	Bér	390	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	1
13.	Béres	1788	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	1
14.	Békény	653	község	rétág	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	1	0	1
15.	Bokor	111	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	3
16.	Borostyén	938	község	rétág	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	0
17.	Buján	2683	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	4
18.	Cseré	3863	község	sárgatúrja	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	2
19.	Csúcs	913	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	2
20.	Cserháthaláp	374	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	1
21.	Cserháthaláp	786	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	2
22.	Cserháthaláp	111	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	1
23.	Cserháthaláp	335	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	0
24.	Csúcs	411	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	0
25.	Debrecen	75	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	1
26.	Décs	1460	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	0
27.	Décs	2864	község	rétág	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	2
28.	Dorog	1008	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	1
29.	Dorog	1459	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	1
30.	Dorog	1180	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	3
31.	Dorog	444	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	2
32.	Dorog	352	község	sárgatúrja	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	2
33.	Dorog	1234	község	sáccsány	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	2
34.	Dorog	540	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	1
35.	Dorog	540	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	1
36.	Dorog	3640	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	1	0	1
37.	Dorog	1377	község	sárgatúrja	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	2
38.	Dorog	599	község	rétág	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	0
39.	Dorog	123	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	3
40.	Dorog	623	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	0
41.	Dorog	44	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	1
42.	Dorog	1042	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	0
43.	Dorog	571	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	2
44.	Dorog	323	község	sáccsány	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	1
45.	Dorog	509	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	0
46.	Dorog	172	község	rétág	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	0
47.	Dorog	880	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	1	0	0	0	1
48.	Dorog	140	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	0
49.	Dorog	635	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	0
50.	Dorog	440	község	sárgatúrja	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	3
51.	Dorog	822	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	0
52.	Dorog	204	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	0
53.	Dorog	158	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	1
54.	Dorog	1521	község	sárgatúrja	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	0
55.	Dorog	806	község	sárgatúrja	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	2
56.	Dorog	1811	község	sárgatúrja	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	3
57.	Dorog	2663	község	sárgatúrja	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	3
58.	Dorog	1302	község	sárgatúrja	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	3
59.	Dorog	1757	község	sárgatúrja	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	1	0	3
60.	Dorog	696	község	rétág	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	0
61.	Dorog	453	község	rétág	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	0
62.	Dorog	428	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	1
63.	Dorog	160	község	sárgatúrja	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	0
64.	Dorog	373	község	rétág	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	0
65.	Dorog	158	község	sárgatúrja	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	1
66.	Dorog	170	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	3
67.	Dorog	113	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	1
68.	Dorog	478	község	rétág	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	0
69.	Dorog	636	község	sárgatúrja	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	3
70.	Dorog	636	község	sárgatúrja	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	3
71.	Dorog	1482	község	sáccsány	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	1	0	3
72.	Dorog	854	község	sáccsány	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	3
73.	Dorog	1112	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	1
74.	Dorog	290	község	sárgatúrja	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	0
75.	Dorog	784	község	bátányterenyey	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	1
76.	Dorog	1675	község	bátányterenyey	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	1
77.	Dorog	198	község	sárgatúrja	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	2
78.	Dorog	1524	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	2
79.	Dorog	1774	község	bátányterenyey	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	2
80.	Dorog	1903	község	bátányterenyey	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	3
81.	Dorog	553	község	sárgatúrja	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	2
82.	Dorog	2330	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	1
83.	Dorog	660	község	sárgatúrja	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	1
84.	Dorog	262	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	2
85.	Dorog	1482	község	sáccsány	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	1
86.	Dorog	2045	község	rétág	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	1	0	1
87.	Dorog	722	község	bátányterenyey	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	2
88.	Dorog	1189	község	rétág	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	0
89.	Dorog	1580	község	rétág	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	1	0	0
90.	Dorog	682	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	0
91.	Dorog	480	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	0
92.	Dorog	1671	község	sáccsány	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	3
93.	Dorog	900	község	rétág	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	0
94.	Dorog	690	község	sáccsány	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	3
95.	Dorog	630	község	sáccsány	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	3
96.	Dorog	1172	község	rétág	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	0
97.	Dorog	1008	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	0
98.	Dorog	336	község	rétág	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	0
99.	Dorog	1350	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	1
100.	Dorog	260	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	0
101.	Dorog	748	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	0
102.	Dorog	608	község	sáccsány	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	2
103.	Dorog	135	község	rétág	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	0
104.	Dorog	648	község	sárgatúrja	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	4
105.	Dorog	176	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	0
106.	Dorog	2184	község	rétág	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	0
107.	Dorog	1002	község	sárgatúrja	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	3
108.	Dorog	278	község	sárgatúrja	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	2
109.	Dorog	278	község	sárgatúrja	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	2
110.	Dorog	910	község	sárgatúrja	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	3
111.	Dorog	452	község	sáccsány	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	3
112.	Dorog	636	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	2
113.	Dorog	407	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	1	1
114.	Dorog	573	község	rétág	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	0
115.	Dorog	207	község	balassagyarmat	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	0
116.	Dorog	434	község	sáccsány	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	2
117.	Dorog	161	község	rétág	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	0
118.	Dorog	330	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	0	0	0	0
119.	Dorog	309	község	sárgatúrja	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	2
120.	Dorog	1121	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	2
121.	Dorog	521	község	bátányterenyey	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	0	2
122.	Dorog	1883	község	pácz	0	Vidékfejlesztési eszköz	123	0	1	0	1	2
123.	Dorog	1487	község	balass								

8. TÁBLÁZAT: TELEPÜLÉSDIFFERENCIÁLÁS ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁJA

6 A Területi Kiválasztási Kritérium Rendszer szükségessége és kapcsolata az ITP 2021-27 dokumentummal

A TOP Plusz keretében a vármegyék a teljes tervezési, végrehajtási és monitoring folyamatot a Regionális Fejlesztési Programokért felelős Irányító Hatósággal (IH) együttműködésben végzik. Ennek kereteit a 256/2021. (V.18.) Kormányrendeletben lefektetett területi kiválasztási eljárásrend határozza meg.

A Területi Kiválasztási Kritérium Rendszer lehetőséget ad a vármegyék számára, hogy – a korábbi időszakhoz hasonlóan – részt vegyenek a TOP Plusz pályázati döntéshozatalában, és befolyásolják a megjelenő felhívások egyes paramétereit.

6.1A vármegyei döntéshozatal rendszere

Nógrád Vármegye Önkormányzata az alábbiak szerint tesz javaslatot a vármegyei döntéshozatal rendszerére:

6.1.1 A döntéselőkészítés folyamata

A Nógrád Vármegyei Önkormányzati Hivatal osztályainak munkatársaiból létrehozott munkacsoport készíti elő a vármegyei döntéshozatal számára, az IH-tól érkezett támogatási kérelmeket. A munkacsoport tagjait a hivatal vezetője a vármegye jegyzője jelöli ki a feladatra általános jelleggel (amely feladat megjelenítésre kerül a munkavállaló munkaköri leírásában). A tag akadályoztatása esetén a vármegye jegyzője gondoskodik a helyettesítő személyéről. A vármegye jegyzője a munkacsoport tagjait annak figyelembevételével jelöli ki, hogy a munkacsoport minimum három főből álljon és biztosítva legyen a területfejlesztési, a jogi és a pénzügyi szakértelem.

A munkacsoport területfejlesztési szakértelmet biztosító tagja az IH-tól érkezett, leértékelt támogatási kérelmeket a lehető legrövidebb határidővel, de legkésőbb 5 munkanapon belül előkészíti és előterjeszti a munkacsoport számára. A munkacsoport a támogatási kérelmeket, tartalmuk, relevanciájuk a vármegyei program szempontjából, indokoltságuk, költségeik, indikátorvállalásaik szempontjából áttekinti és amennyiben valamely szempontból (szempontokból) többségi döntés alapján aggályosnak tekinti, erre írásban felhívja a vármegyei döntéshozatal figyelmét. A munkacsoport az egyeztetett döntéselőkészítő anyagot, az ülést követő két munkanapon belül a vármegyei döntéshozatal elé terjeszti.

6.1.2 A döntéshozatal folyamata

A szoros döntési határidőkre tekintettel, az operatív, rugalmas és gördülékeny vármegyei döntéshozatal érdekében a Nógrád Vármegyei Önkormányzat Közgyűlésének – 70/2016. (VIII. 25.) Kgy. - határozatával a döntés-előkészítő bizottságban a delegált személy által képviselendő döntési javaslattal összefüggő határozathozatal jogát – a Mötv. 41. § (4) bekezdésében biztosított jogkörben eljárva, a közgyűlés és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 24/2003. (XII. 29.) Kgy. rendelet módosításával – nevezett hatáskört a közgyűlés elnökére ruházta át. Az elnök, a döntés-előkészítő bizottságban képviselt döntéséről alakszerű elnöki határozatot hoz. A döntéshozatal tekintetében ezt a gyakorlatot kívánjuk megtartani a 2021-2027-es időszakban. (Az ehhez szükséges, megerősítő döntések érdekében az előterjesztések a közgyűlésünk elé fognak kerülni.)

Nógrád Vármegye Önkormányzata mindkét folyamat esetében gondoskodik az összeférhetetlenségről.

6.2 A vármegye által meghatározott kiválasztási kritériumok és azok kiválasztásának indoka

Nógrád vármegye 2021-2027 időszakra vonatkozó részletes fejlesztési céljait a vármegyei területfejlesztési program fekteti le. Miután a vármegyei ITP a TOP Plusz és a vármegyei területfejlesztési program metszetét adja, abban kell határozni azokat a vármegyei célokat, amelyekhez a TOP Plusz keretében megvalósított projekteknek hozzá kell járulnia.

A vármegyei kiválasztási kritériumok a vármegye értékválasztását tükrözik, belőlük kerülnek levezetésre az értékelési szempontok. Az IH által meghatározott szakmai szempontok mellett tehát a vármegye szempontjából fontos kiválasztási kritériumok mentén is vizsgálatra kerülnek a projektek.

Az Irányító Hatóság elsősorban az alábbi kritériumok mentén vizsgálja a támogatási kérelmeket:

Ssz.	Kritérium megnevezése	Tartalmi magyarázat
1.	Illeszkedés a TOP Plusz céljaihoz	A kiválasztási kritérium a TOP Plusz valamely konkrét céljához/céljaihoz, és az abból levezetett felhívás céljaihoz való szoros illeszkedést és kapcsolódást vizsgálja.
2.	Szakmai indokoltság, megalapozottság	A kiválasztási kritérium legfőbb funkciója a beavatkozás indokoltságának vizsgálata. Ehhez a szakmai alátámasztás, indoklás és/vagy kellő kidolgozottságú helyzetelemzés, igényfelmérés értékelése szükséges. A legtöbb felhívás esetében lehetőség van a részletes projektterv tartalom támogató döntés utáni kidolgozására, azonban a benyújtott információknak elegendőnek kell lennie ahhoz, hogy az indokoltság, szükségesség vizsgálható legyen. Vizsgálatra és ellenőrzésre kerül a projekt indikátorokhoz és egyéb szakmai mutatókhoz való hozzájárulása. A megalapozottság keretében vizsgálhatóak a felhívások egyedi, alapvető szakmai-műszaki elvárásainak való megfelelések.
3.	Fenntarthatóság, horizontális szempontok	A fenntarthatóság kiválasztási kritériumának célja, hogy a megvalósíthatóságon túl a későbbi működtetés feltételeit vizsgálja, kitérve különösen a műszaki, szakmai, társadalmi és pénzügyi dimenziókra is. A kritérium alatt kerülnek vizsgálatra az adott felhívás kapcsán releváns horizontális elvárások teljesítéséhez szükséges vállalások, nyilatkozatok. Ennek keretében a kiválasztási kritérium a fejlesztés azon aspektusát is vizsgálja, hogy az semmilyen módon ne legyen kirekesztő egyetlen társadalmi csoport számára sem.
4.	Költségvetés	A kiválasztási kritérium egyrészt vizsgálja a felhívásokban meghatározott fajlagos költségeknek való megfelelést (amennyiben releváns), valamint az általános és szakmai belső arányok betartását. Továbbá ezen fő szempont alatt kerül vizsgálatra, hogy az egyes tevékenységek megfelelően kerültek-e az egyes állami támogatási kategóriák szerinti besorolásra (amennyiben releváns), ill. az egyszerűsített költségelszámolási szabályok megfelelően alkalmazásra kerültek.

Nógrád Vármegye Önkormányzata a kritériumrendszerben alapvető fontosságúnak a vármegyei területfejlesztési program eredményeihez történő hozzájárulást tartja. Meg kell, hogy jelenjenek benne továbbá a vármegyei területfejlesztési program horizontális céljai, így a foglalkoztatás elősegítése, a hátrányos helyzetű népesség felemelkedésének elősegítése, a környezeti állapot javítása, illetve az infokommunikációs technikák széleskörű alkalmazása.

A TOP Plusz nagy különbsége a 2014-20-as Operatív Programokhoz képest, hogy egyes támogatási témák összevontan kerülnek meghirdetésre, lehetőséget adva ezzel komplex beruházási projektek megvalósítására. A komplex fejlesztések előnye, hogy több összefüggő tevékenység egyszerre, kompakt módon valósul meg adott földrajzi területen belül, javítva a költséghatékonyságot és a szinergiáknak köszönhetően az elért eredményt, illetve hatást. Másik fontos szempont a komplexitás mellett, hogy a különböző projektelemek együttes pályázása esetén valamennyi támogatási igény pozitív elbírálásban részesül. Nógrád Vármegye Önkormányzata támogatja az integrált szemléletű fejlesztéseket, így a Területi Kiválasztási Kritérium Rendszerben a komplex beruházások előnyben részesítése is megjelenik.

Sorszám	Kritérium megnevezése	Tartalmi magyarázat
1.	Illeszkedés a megyei területfejlesztési programhoz	A kiválasztás kritériuma, a vármegye területfejlesztési programjához való illeszkedés.
2.	Klíma semleges megoldásokat alkalmazó fejlesztések előnyben részesítése	A kiválasztási kritérium értelmében az értékelésben előnyt élveznek azok a támogatási kérelmek, amelyek olyan megoldásokkal próbálják a települési / térségi szükségleteket kielégíteni, amelyeknek a környezeti hatása elhanyagolható.
3.	A digitális átállást elősegítő projektek előnyben részesítése	A kiválasztási kritérium értelmében az értékelésben előnyt élveznek azok a támogatási kérelmek, amelyek digitális technológiák innovációs célú kiaknázását tartalmazzák.
4.	Komplex beruházások előnyben részesítése	A kiválasztási kritérium értelmében az értékelésben előnyt élveznek azok a támogatási kérelmek, amelyek a projekt által azonosított problémát többféle tevékenységgel, azok ötvözésével oldják meg.
5.	Hozzájárulás a belső területi kiegyenlítődéshez	A kiválasztási kritérium értelmében az értékelésben általános előnyt élveznek a Szécsényi járás települései, valamint a 1404/2019. (VII. 5.) a „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának megalapozásáról szóló Kormányhatározatban, illetve az azt kiterjesztő 1057/2021. (II. 19.) Kormányhatározatokban szereplő települések A kiválasztási kritérium értelmében a gazdaságfejlesztési projektek értékelésében előnyt élveznek azok a települések, amelyek szabad vállalkozási zónában találhatók, illetve azok, amelyek a 1403/2019. (VII. 5.) a Magyarország egyes területei közötti gazdasági egyenlőtlenség csökkentése érdekében szükséges fejlesztési programcsomagról szóló Kormányhatározatban, illetve az annak kiterjesztéséről szóló 1057/2021. (II. 19.) Kormányhatározatban szerepelnek. A kiválasztási kritérium értelmében a turizmusfejlesztési projektek értékelésében előnyt élveznek azok a települések, amelyek a Magyar Turisztikai Ügynökség által nevesített turisztikai fejlesztési térségekben találhatók, illetve a

		Novohrad-Nógrád Geoparkhoz, vagy a Cserhát Naturparkhoz tartoznak. A kiválasztási kritérium értelmében az értékelésben előnyt élveznek azok a Vidéki térség forrásfelhasználási módban megvalósuló fejlesztések, amelyek egymást erősítve illeszkednek a Fenntartható városfejlesztés forrásfelhasználási módban megvalósuló beruházásokhoz és programokhoz A kiválasztási kritérium értelmében az értékelésben előnyt élveznek azok a támogatási kérelmek, amelyek javítják a hátrányos helyzetű célcsoportok számára a szolgáltatások elérését.
--	--	--

9. TÁBLÁZAT: TERÜLETI KIVÁLASZTÁSI KRITÉRIUMOK ÖSSZEFOGLALÁSA

A vármegye által kiválasztott fenti kritériumok és az egyes várható TOP Plusz felhívások viszonyát az alábbi táblázatban szemléltetjük:

TKR Kritérium megnevezése (Nógrád vármegye)*	1.1 Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	1.2 Településfejlesztés, települési szolgáltatások				2.1 Klimabarát vármegye		3.1 Vármegyei és térségi fejlesztések (ESZA+ elemek)		3.3 Helyi és térségi közszolgáltatások (ERFA)			6.1. Helyi gazdaságfejlesztés			
	1.1.1 Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	1.2.1 Élhető települések	1.2.2 Szociális célú városrehabilitáció (ERFA)	1.2.3 Belterületi utak fejlesztése	1.2.4 Szegregált városi területek fölötti integrált területekre költözés támogatása (PLOT)	2.1.1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	2.1.3 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (kombinált)	3.1.2 Szociális célú városrehabilitáció	3.1.3 Helyi humán fejlesztések	3.3.1 Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése	3.3.2 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése	3.3.3 Köznevelési infrastruktúra fejlesztése	6.1.1 Helyi gazdaságfejlesztés	6.1.2 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése	6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés	6.1.4 Aktív turizmus fejlesztése
Illeszkedés a megyei területfejlesztési programhoz	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Klimasemleges megoldásokat alkalmazó fejlesztések előnyben részesítése	X	X	X	X	X	X	X			X	X	X	X	X	X	X
A digitális átállást elősegítő projektek előnyben részesítése		X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Komplex beruházások előnyben részesítése		X				X	X						X		X	X
Hozzájárulás a belső területi kiegyenlítődéshez	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X

10. TÁBLÁZAT: KIVÁLASZTÁSI KRITÉRIUMOK ÉS TOP PLUSZ FELHÍVÁSOK VISZONYA

7 Az ITP 2021-27 monitoringja és indikátorvállalásai

A 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021 (V.18) Kormányrendelet szerint a vármegye, mint területi szereplő végrehajtja az Integrált Területi Programot, melynek során monitoring tevékenységet végez.

A monitoring tevékenység alapvető célja annak vizsgálata, hogy az ITP megvalósítása megfelelt-e az eredeti célkitűzéseknek. A monitoring feladata a végrehajtás során jelentkező problémák, a végrehajtási kockázatok feltárása, a szükséges beavatkozások előkészítése, megoldási alternatívák megfogalmazása és döntésre való előterjesztése.

Az ITP monitorozását a Nógrád Vármegyei Önkormányzati Hivatal végzi az Irányító Hatósággal és a Közreműködő Szervezettel együttműködésben, amelyek biztosítják az ehhez szükséges adatokat. A Hivatal legalább évente beszámol Nógrád Vármegyei Önkormányzata Közgyűlésének az ITP előrehaladásáról, a vármegye számára alokált TOP Plusz források felhasználásáról, illetve a vármegyei szinten vállalt monitoring mutatók teljesüléséről. Amennyiben külső körülmények vagy a végrehajtás során felmerülő akadályok, nehézségek azt indokoltá teszik, javaslatot tesz a Hivatal az ITP módosítására.

Az ITP monitoringja nem kizárólag az ITP eredményességét méri, hanem egyben információt is nyújt a területfejlesztési program monitoring fejezetében megjelölt indikátorvállalások követéséhez.

A sikeres monitoring alapfeltétele, hogy rendelkezésre álljanak olyan mutatók, vagy más néven indikátorok, amelyeket a program céljaihoz lehet rendelni. Emellett szükséges a mérési módszer, illetve a bázis- és célértékek meghatározása is.

A kimeneti vagy output mutatók számszerűsítik a tevékenységek nyomán létrejövő közvetlen eredményeket. Ezek jellemzően fizikai elemeket mérnek (pl. megépített kerékpárutak hossza). Az eredménymutatók a projekt azonnali és közvetlen hatásait szemléltetik (pl. végzettséget szerzettek száma).

Az ITP által alkalmazandó indikátorokat a forrást biztosító TOP Plusz dokumentuma határozza meg. A területi szereplőknek a számukra biztosított források arányában kell a nemzeti szinten vállalt indikátorokteljesítéséhez hozzájárulni minden tématerületet illetően, kiemelt tekintettel az eredményességi indikátorokra.

Nógrád vármegye Integrált Területi Programjának indikátorvállalásait az alábbi táblázat mutatja be:

Prioritási tengely	Indikátor		Mértékegység	Mérőföldő 2024	Forrásarányos célérték (2024)	Vármegye általa vállalt mérőföldő (2024)	Célérték 2029	Forrásarányos célérték (2029)	Vármegye által vállalt célérték (2029)
	Azonosító	Megnevezés							
TOP_Plus2-1	RCO26	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra	ha	7	0,14	0,14	70,85	1,39	1,39
TOP_Plus2-1	RCR35	Árvízvédelmi intézkedésekkel érintett lakosság	fő	0	0	0	149 838	4 817	4 817
TOP_Plus2-1	RCO58	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra	km	21,34	0,66	0,66	426,88	13,14	13,14
TOP_Plus2-1	RCR64	A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói	fő/év	0	0	0	1 890 047	58 152	58 152
TOP_Plus2-1	TPO08	A rehabilitált talaj összkiterjedése	ha	0	0	0	6,90	0	0
TOP_Plus2-1	TPO10	Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	db	7	0	0	68	3	3
TOP_Plus2-1	TPO11	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	m ²	0	0	0	79 336	3 250	3 250
TOP_Plus2-1	TPO12	Megvalósított megyei szemléletformáló és tudatosságnövelő programok száma	db	0	0	0	19	0	0
TOP_Plus2-1	TPO35	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza	m	117 686	3 784	3 784	1 176 865	37 833	37 833
TOP_Plus2-1	RCO65	Az új vagy korszerűsített szociális lakások kapacitása	fő	0	0	0	829	0	0
TOP_Plus2-1	TPR09	A projekt keretében integrált területre költözők száma	fő	0	0	0	125	0	0
TOP_Plus2-1	RCO46	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	km	13,19	0,620	0,620	131,86	6,140	6,140
TOP_Plus2-2	RCO19	Jobb energiahatékonyságú középületek	m ²	42 085,39	1 922,03	1 922,03	420 853,85	19 220,26	19 220,26
TOP_Plus2-2	RCR26	Éves primerenergia-fogyasztás	MWh/év	0	0,00	0,00	63 128	2 883,04	2 883,04
TOP_Plus2-2	RCR29	Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátások	CO ₂ -t/év	0	0,00	0,00	36 582,11	1 670,70	1 670,70
TOP_Plus2-2	RCO22	Megújuló energiát előállító addicionális termelőkapacitás (ebből: villamos energia, hőenergia)	MW	1,94	0,09	0,09	19,40	0,89	0,89
TOP_Plus2-2	RCR31	Összes előállított megújuló energia (ebből: villamos energia, hőenergia)	MWh/év	0	0,00	0,00	21 340	974,60	974,60
TOP_Plus2-2	TPO09	Fejlesztéssel érintett fürdők száma	db	1	1,00	1,00	11	1,00	1,00
TOP_Plus2-3	TPO05	Programban résztvevő munkanélüliek száma	fő	1 766	81	81	35 320	1611	1611
TOP_Plus2-3	TPO06	Programban résztvevő inaktív személyek száma	fő	207	10	10	4 144	189	189
TOP_Plus2-3	TPO23	Munkaerőpiaci alkalmazkodást segítő támogatásban részesülők száma	fő	128	6	6	2 567	118	118
TOP_Plus2-3	TPO24	Foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokban és tevékenységekben résztvevők száma	fő	2 168	99	99	43 362	1978	1978
TOP_Plus2-3	TPR02	Program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – álló résztvevők száma	fő	nem releváns	-	-	22 258	1015	1015
TOP_Plus2-3	TPO13	Hátrányos helyzetűeket célzó programok száma (3.1.2)	db	0	0	0	255	0	0
TOP_Plus2-3	TPO25	Fejlesztéssel érintett akcióterület száma	db	0	0	0	127	0	0
TOP_Plus2-3	TPR05	A programokkal elért hátrányos helyzetű személyek száma (3.1.2)	fő	nem releváns	0	0	13 716	0	0
TOP_Plus2-3	TPR15	Program eredményként integrált területre költözők száma	fő	0	0	0	188	0	0
TOP_Plus2-3	TPO13	Hátrányos helyzetűeket célzó programok száma (3.1.3)	db	9	1	1	901	46	46
TOP_Plus2-3	TPO14	Egyéb, nem közösségi célú programok száma	db	3	1	1	338	17	17
TOP_Plus2-3	TPR05	A programokkal elért hátrányos helyzetű személyek száma (3.1.3)	fő	0	0	0	1 540 056	77324	77324
TOP_Plus2-3	TPR10	Azon települések száma, ahol javult a foglalkoztatáshoz, oktatáshoz, egészségüghöz, szociális és/vagy lakhatási	db	0	0	0	97	5	5
TOP_Plus2-3	TPO26	Fejlesztett, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	359	7	7	3 591	66	66
TOP_Plus2-3	TPO27	Újnonnan létrehozott, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	93	2	2	932	17	17
TOP_Plus2-3	TPO28	Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	2 032	85	85	20 320	841	841
TOP_Plus2-3	TPO29	Újnonnan létrehozott, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	75	4	4	752	32	32
TOP_Plus2-3	RCR70	Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények éves felhasználói	fő	0	0	0	4 408	152	152
TOP_Plus2-3	TPR11	Újnonnan létrehozott bölcsődei ellátással rendelkező települések száma (ahol 2020.12.31-én nem működött bölcsődei szolgáltatás)	db	0	0	0	42	1	1
TOP_Plus2-3	TPR12	Fejlesztett óvodai ellátással rendelkező települések száma	db	0	0	0	160	7	7
TOP_Plus2-3	TPO01	Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapelátást nyújtó szolgáltatók (benne: háziorvos, házi gyermekorvos, fogorvos),	db	56	3	3	559	24	24
TOP_Plus2-3	RCR73	Az új vagy korszerűsített egészségügyi ellátó létesítmények éves felhasználói	fő	0	0	0	4 018 502	170108	170108
TOP_Plus2-3	TPO02	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapszolgáltatásokkal	db	26	1	1	255	8	8
TOP_Plus2-3	TPR13	Fejlesztett egészségügyi szolgáltatásokkal rendelkező települések száma	db	0	0	0	185	8	8
TOP_Plus2-3	TPR14	Újnonnan létrehozott vagy férőhelybővítéssel érintett szociális alapszolgáltatásokkal és gyermekjóléti alapszolgáltatásokkal	db	0	0	0	32	1	1
TOP_Plus2-3	RCO67	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények osztálytermi kapacitása	db	0	0	0	26 086	1034	1034
TOP_Plus2-3	TPO30	Korszerűsített köznevelési intézmények száma	db	0	0	0	248	10	10
TOP_Plus2-3	TPO31	Korszerűsített kollégiumok száma	db	0	0	0	6	1	1
TOP_Plus2-3	RCR71	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények éves felhasználói	db	0	0	0	18 782	744	744
TOP_Plus2-6	RCO04	Nem pénzügyi támogatásban részesített vállalkozások	db	117	4	4	1 179	31	31
TOP_Plus2-6	TPO07	Támogatásban részesülő önkormányzati tulajdonú vállalkozások száma	db	12	1	1	120	4	4
TOP_Plus2-6	TPO32	Közétkeztetési fejlesztések száma	db	0	0	0	83	3	3
TOP_Plus2-6	RCO46	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	km	26,97	1,49	1,49	269,75	14,87	14,87
TOP_Plus2-6	RCO77	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma (6.1.3)	db	27	2	2	216	13	13
TOP_Plus2-6	TPO09	Fejlesztéssel érintett fürdők száma	db	1	1	1	11	1	1
TOP_Plus2-6	TPO34	Turisztikai fejlesztéssel érintett nemzeti parkok, geoparkok, natúrparkok száma (6.1.3)	db	0	0	0	3	1	1
TOP_Plus2-6	RCO77	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma (6.1.4)	db	0	0	0	162	7	7
TOP_Plus2-6	TPO34	Turisztikai fejlesztéssel érintett nemzeti parkok, geoparkok, natúrparkok száma (6.1.4)	db	0	0	0	5	1	1

11. TÁBLÁZAT: NÓGRÁD VÁRMEGYEI ITP INDIKÁTORVÁLLALÁSAI

8 Az ITP 2021-27 ütemezése

Az ITP 2021-27 tervezés és végrehajtás időkerete 2021-től 2027-ig terjed. A projektek végrehajtására további két év áll rendelkezésre.

A pályázati meghirdetések tervezett időpontjait és összegeit a területi szereplők határozzák meg saját fejlesztési igényeik alapján. A monitoring tevékenység során azt is figyelni szükséges, hogy a végrehajtás üteme megfelelő-e. Amennyiben a TOP Plusz források felhasználása - előre nem látható tényezők miatt - nem tartható a tervezésekor meghatározott ütemben és arányban, átütemezést kell kezdeményezni az Irányító Hatóságnál.

Az ütemezés a hét éves keret terhére történő pályázati meghirdetéseket tartalmazza hozzárendelt forrásokkal.

A vármegyei ITP projektek ütemezését az alábbi táblázat szemlélteti.

ÜTEMEZÉS	
Vármegye neve:	NÓGRÁD
Vármegye forráskerete (forint) (B5=C33=AF33):	71 660 000 000

Prioritás	Felhívások	Felhívásra eső összeg (forint)	2021				2022				2023				2024				2025				2026				2027				Összes forrás (forint) (C=AF)
			1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né	
1. PRIORITÁS: ÉLHETŐ VÁRMEGYE	1.1.1 Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	0																													0
	1.2.1 Élhető települések	8 983 000 000					8 983 000 000																								8 983 000 000
	1.2.2 Szociális célú városrehabilitáció (ERFA)	0																													0
	1.2.3 Belterületi utak fejlesztése	4 300 000 000					4 300 000 000																								4 300 000 000
	1.2.4 Szegregált városi területekről integrált területekre költözés támogatása (PILOT)	0																													0
	1.3.1 Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása	160 000 000					160 000 000																								160 000 000
	1.3.2 Fenntartható városfejlesztés	9 833 815 931											9 833 815 931																		9 833 815 931
2. PRIORITÁS: KLÍMABARÁT VÁRMEGYE	2.1.1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	6 283 085 890					4 311 000 000								1 972 085 890																6 283 085 890
	2.1.2 Fenntartható energiahatékonyság	1 481 000 000					1 481 000 000																								1 481 000 000
	2.1.3 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (kombinált)	0																													0
	2.1.4 Fenntartható energiahatékonyság (kombinált)	0																													0
3. PRIORITÁS: GONDOSKODÓ VÁRMEGYE	3.1.1 Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések	3 204 000 000					3 204 000 000																								3 204 000 000
	3.1.2 Szociális célú várorehabilitáció (ESZA+)	0																													0
	3.1.3 Helyi humán fejlesztések	3 649 958 413											3 649 958 413																		3 649 958 413
	3.2.1 Fenntartható humán fejlesztések	1 813 041 587											1 813 041 587																		1 813 041 587
	3.3.1 Gyermekevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése	2 500 000 000					2 500 000 000																								2 500 000 000
	3.3.2 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése	2 343 000 000					2 343 000 000																								2 343 000 000
	3.3.3 Köznevelési infrastruktúra fejlesztése	3 172 291 186											3 172 291 186																		3 172 291 186
	3.4.1 Fenntartható humán infrastruktúra	3 644 102 025											3 644 102 025																		3 644 102 025
6. PRIORITÁS: VERSENYKÉPES VÁRMEGYE	6.1.1 Helyi gazdaságfejlesztés	2 000 000 000					2 000 000 000																								2 000 000 000
	6.1.2 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése	8 557 876 747					6 586 000 000						1 971 876 747																		8 557 876 747
	6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés	5 500 000 000					5 500 000 000																								5 500 000 000
	6.1.4 Aktiv turizmus fejlesztése	2 484 828 221											2 484 828 221																		2 484 828 221
	6.2.1 Fenntartható versenyképes városfejlesztés	1 750 000 000											1 750 000 000																		1 750 000 000
Összesen		71 660 000 000	0	0	0	0	41 368 000 000	0	0	0	0	0	28 319 914 110	0	1 972 085 890	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	71 660 000 000

12. TÁBLÁZAT: NÓGRÁD VÁRMEGYEI ITP PROJEKTEK ÜTEMEZÉSE

Felelős kiadó: Skuczi Nándor
Felelős szerkesztő: Dr. Bagó József

Készült 15 példányban
HU ISSN 2939-788X
Gy.sz. 3/2023.
Évi előfizetési díj: 7.000 Ft
